ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЕДНАЙЦЕСЯ!

ЗАРА

ОРГАН БРЭСЦКАГА АБКОМА КП(б)Б І АБЛАСНОГА СОВЕТА ДЭПУТАТАЎ ПРАЦОЎНЫХ

№ 127 (498) || Нядзеля 1 чэрвеня 1941 г. || Цана 15 кап.

Датэрмінова выканаем поўгадовы вытворчы план

Выконваючы рашэнні XVIII Усесаюзнай канферэнцыі ВКП(б), члены Брэсцкай вышывальнай арцелі «Народная творчасць» дабіліся значных поспехаў у справе максімальнага расшырэння вытворчасці і павелічэння асартыменту выпускаемай прадукцыі. Асвоен новы від вырабаў ткацтва. Кожны месяц арцель выпускае на 15 тысяч рублёў тканых ручнікоў і абрусаў, якія мастацка ператкаdb народным беларускім арнаментам. Арцель дабілася зніжэння сабекошту выпускаемай прадукцыі на 30 процантаў. З астаткаў лоскутоў мы робім насавыя платкі, бюстгалтары, вараттнічкі для гімнасцёрак і многа іншых. Арганізаван таксама пашыў некаторых нашых вырабаў. У трэцім квартале мяркуем дабіцца таго, каб 50 процантаў усіх вырабаў выпускаць у пашытым выглядзе.

Якасць вышыўкі і гатовых нашых вырабаў добрая. У гэтым нам многа дапамаглі курсы па тэхнічнаму мінімуму, да кіраўніцтва якіх былі прыцягнуты лепшыя нашы стаханаўкі. Загадчык вытворчасці арцелі Іда Кацаф прайшла семінар па вышыўцы ў горадзе Мінску. Лепшыя работніцы арцелі Эсцера Шраер і Хая Пачынка былі ў доме адпачынку. Яны першы раз у сваім жыцці адпачывалі сапраўды культурна і весела.

У сучасны момант наша арцель рыхтуецца да справаздачна-выбарнага сходу, які адбудзецца 10 чэрвеня. Усе члены арцелі абавязаліся да гэтага дня значна перавыканаць поўгадовы вытворчы план.

У арцелі праводзіцца вялікая абаронная работа. Да дня Першага Мая 25 нашых работніц здалі нормы на значок ГСА другой ступені. Зараз у арцелі арганізаван гурток па падрыхтоўцы да здачы норм на значок ПВХА, у якім займаецца 50 чалавек. Працуе гурток па ліквідацыі непісьменнасці, які наведвае 12 чалавек.

В. Кузаўка,
старшыня Брэсцкай вышывальнай арцелі «Народная творчасць».

БОЛЬШ УВАГІ АСУШЦЫ БАЛОТ

Гістарычная пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) «Аб асушэнні балот у Беларускай ССР і скарыстанні асушаных зямель калгасамі для расшырэння пасеўных плошчаў і сенажацей» стварыла вялікія магчымасці для калгасаў усямерна расшыраць пасеўныя плошчы, лугі і пасбішчы.

Асноўным рэзервам для расшырэння пасеўных плошчаў, павышэння ўраджайнасці і стварэння моцнай кармавой базы для растучай соцыялістычнай жывёлагадоўлі ва ўмовах Брэсцкай вобласці з'яўляюцца балоты і мінеральныя забалочаныя землі, якія займаюць плошчу больш чвэрці мільёна гектараў.

У 1941 годзе вобласць па плану павінна асушыць балот 2100 га, асвоіць 1400 га і правесці дэталёвае вышуканне на плошчы 15,5 тысяч га, з агульным аб'ёмам капіталаўкладанняў па меліяратыўнаму будаўніцтву ў 1985,6 тысячы рублёў.

Усе работы па меліяратыўнаму будаўніцтву гэтага года будуць праводзіцца ручным спосабам сіламі калгасаў на аб'ектах магістральных канаў і водапрыёмнікаў. Для гэтага ў раёнах вобласці нарыхтавана 1605 штук лапат, 117 штук шуфляў, 50 штук тапароў, 23000 колляў. 45 га расчышчана хмызнякоў і пратрасіравана 45 кіламетраў канаў на плошчы ў 1500 га.

Рад перадавых калгасаў вобласці разам з веснавой сяўбой праводзяць масавыя меліяратыўныя работы. Калгас «Чырвоная зорка», Бярозаўскага раёна, пры плане асушкі ў 24 га на 27 мая асушыў балотных і мінеральна - забалочаных зямель 17 га. Перадавыя калгаснікі гэтага калгаса т. Велісевіч Ольга, Велісевіч Мар'я і Велісевіч Аксіння на аснове соцыялістычнага спаборніцтва сістэматычна перавыконваюць нормы ў паўтара раза, выкідаючы за дзень 12—16 кубаметраў мінеральна - забалочанага грунту. Агрэмеліяратар тав. Скробат Фёдар заяўляе, што ў бліжэйшыя дні план меліярацыі па калгасу будзе перавыканан, таму што ўстаноўленыя прыкладныя нормы выпрацоўкі пастановай СНК БССР па меліяратыўных раб[illegible]ікаўліваюць не толькі калгаснікаў, [illegible]ення працуючых, але і брыгадзіраў і старшынь калгасаў.

Дружна працуюць на асушцы балот і калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Комінтэрн», Косаўскага раёна. Моладзь калгаса ідзе ў авангардзе меліяратыўных работ. Тав. Пераксон Іван, Кузміцкі Міхась, Малош Міхаіл выпрацоўваюць за дзень па паўтары нормы, выкідаючы па 18 кубаметраў балотнага грунту.

Разам з тым у радзе раёнаў, як Жабінкаўскім, Пружанскім, Кляшчэльскім, Маларыцкім і другіх, да арганізацыі меліяратыўнага будаўніцтва падышлі фармальна, кабінетна, абмяжаваліся вынясеннем пастаноў райсоветаў па арганізацыі меліяратыўных інспекцый. Старшыні райсоветаў указаных раёнаў да гэтага часу не ўдасужыліся зацвердзіць на пасяджэннях райсоветаў графікаў работы і календарных планаў у разрэзе калгасаў, вылучыць начальнікаў участкаў і іх намеснікаў.

У калгасах мала праводзіцца растлумачальнай работы і зусім неарганізавана абмеркаванне пастановы СНК БССР «Аб прыкладных нормах выпрацоўкі па меліяратыўных работах у калгасах БССР і аб мерах заахвочвання за перавыкананне планаў асушкі і асваення балот», не гаворачы аб тым, што да гэтых пор у калгасах не замацаваны за кожнай паляводчай брыгадай участкі меліяратыўных работ, не ўказаны аб'ёмы і тэрміны выканання работ па пракладцы магістральных каналаў, калектараў, устаноўленню пабудоў.

Зараз, калі вобласць заканчвае веснавую сяўбу, трэба ў кожным раёне ў калгасах арганізаваць масавыя выхады калгаснікаў на меліяратыўныя работы, з такім разлікам, каб поўнасцю выканаць план меліяратыўных работ па кожнаму калгасу да пачатку ўборкі сенажацей.

Неабходна распрацаваць у кожным калгасе дакладныя календарныя планы, замацаваць участкі работ за паляводчымі брыгадамі, выдзеліць аграмеліяратараў. Вызначыць на кожны меліятыўны участак начальніка ўчастка, яго намесніка па палітчасці і разгарнуць шырокую палітмасавую работу. За кожным участкам трэба замацаваць агітатараў, палітбяседчыкаў і дакладчыкаў, а таксама арганізаваць на кожным будаўнічым участку выпуск насценных газет.

Шырока растлумачыць у кожным калгасе пастанову СНК БССР «Аб прыкладных нормах выпрацоўкі на меліятыўных работах у калгасах БССР і аб мерах заахвочвання за перавыкананне планаў асушкі і асваення балот». Неабходна ў кожным калгасе дакладна прадумаць нормы, прыцягнуць да выпрацоўкі іх актыў калгаса, стаханаўцаў і прыняць такія нормы, якія даступны добрасумленнаму працуючаму калгасніку, зыходзячы з умоў работы, але не ніжэй рэкамендуемай мінімальнай нормы.

Ажыццяўленне вялікай праграмы работ па асушцы і асваенню балот у нашай вобласці і выкарыстанне асушаных зямель калгасамі для расшырэння пасеўных плошчаў і сенажацей адпавядае кроўным інтарэсам калгаснага сялянства.

Правільнай арганізацыяй працы на меліяратыўных участках, шырокім разгортваннем палітмасавай работы сярод калгаснікаў, няўхільным правядзеннем у жыццё заахвочваючай сістэмы аплаты працы калгаснікаў па меліярацыі забяспечым выкананне і перавыкананне планаў асушкі і асваення зямель кожным раёнам, кожным калгасам, дабёмся ператварэння спрадвечных балот у высока ўраджайныя палі і квітнеючыя сенажаці.

АБ УСТАНАЎЛЕННІ ПЕРАХОДНЫХ ЧЫРВОНЫХ СЦЯГАЎ СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР І НАРКАМАТА МЕЛІЯРАЦЫІ ЗА ПАСПЯХОВАЕ ВЫКАНАННЕ МЕЛІЯРАТЫЎНЫХ РАБОТ У БССР

ПАСТАНОВА СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР

Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Устанавіць для перадавой у выкананні меліяратыўных работ вобласці пераходны чырвоны сцяг Совета Народных Камісараў БССР.

Устанавіць 2-гі пераходны чырвоны сцяг Совета Народных Камісараў БССР для перадавога раёна у выкананні меліяратыўных работ.

Устанавіць пераходны чырвоны сцяг Наркамата меліярацыі БССР лепшаму меліяратыўнаму будаўнічаму ўчастку Наркамата меліярацыі.

2. Устанавіць, што пераходны чырвоны сцяг Совета Народных Камісараў БССР для вобласці і раёна і пераходны чырвоны сцяг Наркамата меліярацыі БССР прысуджаюцца вобласці, раёну, меліяратыўна-будаўнічаму ўчастку пры ўмове:

а) перавыканання зацверджанага СНК БССР плана па асушэнню балот і іх асваенню, а таксама выканання праектна-вышукных работ;

б) правядзення ўсіх работ у строгай адпаведнасці з зацверджанымі праектамі і тэхнічнымі ўмовамі пры добрай якасці;

в) найбольшага ў параўнанні з іншымі зніжэння накладных расходаў па будаўніцтву, праектных работах і вышуканнях;

г) найбольш высокага каэфіцыента скарыстання механізмаў і машын на меліяратыўных работах, але не ніжэй праектнай прадукцыйнасці, экскаватараў, аўтапарка, трактараў, кустарэзаў, канавакапацеляў, карчавальных машын;

д) своечасовага і чоткага фінансіравання, правільнай арганізацыі ўліку і справаздачнасці.

3. Устанавіць, што адначасова з прысуджэннем пераходнага чырвонага сцяга выдаецца грашовая прэмія для прэміравання асабліва вызначыўшыхся калгаснікаў, спецыялістаў і кіруючых работнікаў вобласці і раёна: пры атрыманні пераходнага чырвонага сцяга вобласцю—100 тысяч рублёў, раёнам—20 тысяч рублёў, меліяратыўным будаўнічым участкам—10 тысяч рублёў.

4. Устанавіць па наркамату меліярацыі для прэміравання лепшых перадавікоў меліяратыўнага будаўніцтва—калгаснікаў, спецыялістаў, кіраўнікоў калгасаў, вытворчых участкаў, трэстаў, работнікаў МТС, раёнаў і абласцей — прэміяльны фонд у суме 100 тысяч рублёў.

5. Прысуджэнне пераходных чырвоных сцягаў Совета Народных Камісараў БССР робіцца рашэннем СНК па прадстаўленню Наркамата меліярацыі.

Прэміраванне перадавікоў і прысуджэнне пераходнага чырвонага сцяга Наркаматам меліярацыі робіцца па прадстаўленню абласных арганізацый.

Старшыня Совета Народных Камісараў БССР І. БЫЛІНСКІ.

В. а. кіраўніка спраў Совета Народных Камісараў БССР А. ФАДЗЕЕЎ.

Мінск, 28 мая 1941 г.

Падпісанне пагаднення паміж СССР і Швецыяй аб урэгуліраванні ўзаемных маёмасных прэтэнзій, адносячыхся да Літоўскай, Латвійскай і Эстонскай ССР

На працягу апошніх месяцаў у Маскве адбываліся перагаворы паміж Урадавымі Дэлегацыямі СССР і Швецыі па пытанню аб урэгуліраванні ўзаемных маёмасных прэтэнзій, адносячыхся да Літоўскай, Латвійскай і Эстонскай ССР. Перагаворы праходзілі ў духу ўзаемнага разумення і скончыліся 30 мая 1941 года падпісаннем адпаведнага Пагаднення.

600-гадовы юбілей бурат-мангольскага народнага эпасу „Гэсэр"

Совет Народных Камісараў Саюза ССР дазволіў Соўнаркому Бурат-Мангольскай АССР правесці ў лістападзе 1942 года 600-гадовы юбілей народнага эпасу «Гэсэр», Прэзідыуму Акадэміі навук СССР і прэзідыуму Саюза совецкіх пісьменнікаў даручана прыцягнуць неабходныя кадры спецыялістаў для падрыхтоўкі навуковага выдання тэкста «Гэсэр» на бурат-мангольскай і рускай мовах.

ТЭЛЕГРАМЫ

СТАНОВІШЧА У ІРАКУ

Як перадае агенцтва Рэйтэр, англійскія часці дасягнулі аколіц Багдада і пранікл ў прыгарады іракскай сталіцы. Іракская армія, паведамляе далей агенцтва, звярнулася з просьбай аб перамір'і. Рашыд Алі Гайлані і яго бліжэйшыя памочнікі пакінулі краіну (ТАСС).

ПАВЕТРАНЫ НАЛЁТ НА ДУБЛІН

ЛОНДАН, 31 мая. (ТАСС). Карэспандэнт агенцтва Рэйтэр перадае з Дубліна (галоўны горад Эйрэ), што ў ноч на 31 мая над горадам з'явіліся самалёты невядомай нацыянальнасці, якія падвергліі яго бамбардыроўцы. У адным з раёнаў Дубліна ўспыхнуў вялікі пажар, у выніку якога было знішчана многа гандлёвых прадпрыемстваў і жыллёвых будынкаў. Дакладныя весткі аб чалавечых ахвярах яшчэ не вядомы, але, як мяркуюць, вялікі лік людзей загінуў пад абломкамі разбураных або пашкоджаных будынкаў. Самалёты былі падвергнуты надзвычайна інтэнсіўнаму абстрэлу.

НЬЮ-ЙОРК, 31 мая. (ТАСС). Карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс перадае з Дубліна, што ўчора вечарам самалёты невядомай нацыянальнай прыналежнасці прадпрынялі новы налёт на горад. Узнікла многа пажараў, адзін з якіх прыняў вельмі буйныя размеры. Адна бомба ўпала ў густа населены раёне горада, у выніку чаго было разбурана або пашкоджана больш 50 будынкаў. Налічваецца звыш 30 забітых і больш 100 раненых.

ЗША І ЭЙРЭ

НЬЮ-ЙОРК, 31 мая. (ТАСС). Па паведамленню агенцтва Юнайтэд Прэс, афіцыяльныя кругі Вашынгтона выказваюць беспакойства ў сувязі з тым, што ўрад Эйрэ да гэтага часу не прыняў прапановы Рузвельта аб перадачы Злучанымі Штатамі ў арэнду або аб продажы Эйрэ двух грузавых суднаў для перавозкі харчавання, а замест гэтага прадаўжаюць настойліва прасіць у ЗША прадаць Эйрэ ўзбраенне. У кругах, блізкіх да Белага дома, заяўляюць, што ЗША мяркуюць адмовіцца перадаць Эйрэ ў пазыку або ў арэнду ўзбраенне на той падставе, што ЗША могуць падзяліцца сваім узбраеннем толькі з краінамі, «аказваючымі актыўнае супраціўленне дзяржавам асі». Як відаць, амерыканскі пасол у Англіі Вайнант па звароце з Лондана інфарміруе ўрад ЗША аб адносінах, існуючых паміж Эйрэ і Англіяй. Афіцыяльныя асобы зараз асабліва абеспакоены пазіцыяй Эйрэ, бо магчымасць расшырэння вайны на паўднёва-заходнюю частку эўрапейскага кантынента пагражае спыненнем паветранай сувязі паміж ЗША і Лісабонам. Калі паветраная лінія, праходзячая праз Лісабон, будзе закрыта, то ЗША паспрабуюць устанавіць паветраную лінію да Ірландыі, дзе прадстаўнікі кампаніі паветраных зносін «Панамерыкен Эйрэйн» ужо азнаёміліся з магчымасцю выкарыстання мясцовых аэрадромаў.

БУДАЎНІЦТВА АМЕРЫКАНСКІХ ВАЕННЫХ БАЗ У ГРЭНЛАНДЫІ

НЬЮ-ЙОРК, 31 мая. (ТАСС). Па паведамленню вашынгтонскага карэспандэнта агенцтва Асошыэйтэд Прэс, пасля бою паміж лінейным крэйсерам «Худ» і лінкорам «Бісмарк» ЗША рашылі паскорыць будаўніцтва амерыканскіх ваенных баз у Грэнландыі. У пачатку наступнага тыдня ў ЗША вяртаюцца амерыканскія эксперты, якія праводзілі абследаванне вострава. У Вашынгтон прыбывае таксама губернатар Паўднёвай Грэнландыі Сване, які будзе мець гутарку з дацкім пасланнікам Кауфманам. Ваенна-марскія эксперты [illegible]юць, што Грэнландыя можа адыг[illegible] вялікую ролю ў справе абароны [illegible] у Атлантыцы. Патруліруючыя амерыканскія ваенныя караблі і самалёты [illegible]руючы з баз у Грэнландыі, [illegible] знаходжанне германскіх падводных [illegible] і рэйдэраў у Атлантычным акіяне.

СЕНАТ ЗША АДОБРЫЎ ЗАКОНАПРАЕКТ АБ ПАКУПЦЫ І КАНФІСКАЦЫІ ЗАМЕЖНЫХ ПАРАХОДАЎ

НЬЮ-ЙОРК, 30 мая (ТАСС). Паводле паведамлення вашынгтонскага карэспандэнта агенцтва Асошыэйтэд Прэс, сенат ЗША адобрыў законапраект, які дазваляе амерыканскаму ўраду купіць, канфіскаваць або зафрахтаваць звыш 80 замежных суднаў, знайшоўшых сабе прытулак у амерыканскіх портах. Законапраект дазваляе пакупку толькі такіх суднаў, якія [illegible]лі замежным урадам да пачатку [illegible]. Сенацкая камісія па пытаннях [illegible] заявіла, што ў амерыканскіх портах знаходзіцца толькі два невялікіх судны гэтай катэгорыі. Такі законапраект ужо адобран палатай прадстаўнікоў. Цяпер ён чакае подпісу Рузвельта.

КАЗНІ У АЛЖЫРЫ

НЬЮ-ЙОРК, 31 мая. (ТАСС). Як перадае карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс з Алжыра, там казнена два чалавекі па абвінавачанню ў падтрымнанні сувязі з «мяцежнымі французскімі элементамі». Два супольнікі гэтых асоб прыгавораны да турэмнага зняволення.

У МАСКВУ, НА ВЫСТАЎКУ

2 чэрвеня з Брэсцкага раёна ў Маскву, на Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку выязджае група перадавых калгаснікаў і аднаасобнікаў у колькасці 14 чалавек. Сярод іх удзельнікі выстаўкі, брыгадзір калгаса імені Молатава Сцяпан Іванавіч Валчук, які ў мінулым годзе на плошчы 85 гектараў атрымаў ураджай зерневых у сярэднім па 15,8 цэнтнера з кожнага гектара і на плошчы 18 гектараў па 158 цэнтнераў бульбы з кожнага гектара, і брыгадзір калгаса імені Варашылава Кірыл Матвеевіч Грыцук, які на плошчы 14 гектараў атрымаў у сярэднім па 198 цэнтнераў з гектара.

У гэтай групе таксама сялянка вёскі Прылукі, Стразецкага сельсовета, Любоў Іванаўна Верамчук і калгасніцы - стаханаўкі калгасаў імені Калініна і імені Варашылава Куліна Грыгор'еўна Хвісіўчык і Зінаіда Маркаўна Дзівінчук.

НОВЫЯ КАЛГАСЫ У ДАМАЧЭЎСКІМ РАЁНЕ

У Дамачэўскім раёне днямі арганізавана 2 новых калгасы. Адзін у вёсцы Чэрск — «Вызваленне», у які аб'ядналася 14 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак. Старшынёй праўлення выбран бядняк, член выканкома Чэрскага сельсовета Васілій Мілянюк.

Другі калгас «Сталінец» арганізаван у вёсцы Кабелка, Леплеўскага сельсовета. У яго аб'ядналася 12 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак. Старшынёй праўлення выбран сялянін-бядняк тав. Баглай.

У абодвух калгасах зараз праводзіцца абагульванне сельскагаспадарчага інвентара і коней.

Шавель.

ПРАПОЛКА АЗІМЫХ ПАСЕВАЎ

Сяляне Стрыгаўскага сельсовета, Кобрынскага раёна, распачалі праполку азімай пшаніцы. 27 мая вышлі на праполачныя работы жанчыны вёскі Ластаўкі. Прыступілі таксама да праполкі азімых пасеваў сяляне вёсак Лышчыкі, Стрыгава, Острава і Глінянкі.

Крутаў,
старшыня Стрыгаўскага сельсовета, Кобрынскага раёна.

ПАДРУЧНІКІ ДЛЯ ШКОЛ ФЗА І РАМЕСЛЕНЫХ ВУЧЫЛІШЧАЎ

Калегія Галоўнага Упраўлення працоўных рэзерваў пры СНК СССР зацвердзіла план выдання падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў для школ ФЗА, рамесленых і чыгуначных вучылішчаў на 1941 год.

Усяго будзе выдана 35 падручнікаў розных найменаванняў па агульнаадукацыйнаму цыклу, агульнатэхнічнаму цыклу, па металургіі і гарачай апрацоўцы металаў, машынабудаўніцтву, дрэваапрацоўцы, электра- і радыёсувязі, чыгуначнаму транспарту і т. д.

Агульны тыраж усіх падручнікаў—1.800 тысяч экземпляраў. Пачата распрацоўка плана выпуску падручнікаў на 1942 год. (ТАСС).

МАНАГРАФІЯ «БССР НА УСЕСАЮЗНАЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ ВЫСТАЎЦЫ У 1941 ГОДЗЕ»

Брыгада навуковых работнікаў Акадэміі навук БССР прыступіла да складання манаграфіі «БССР на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ў 1941 годзе».

Манаграфія раскажа аб вопыце работы соўгасаў, МТС, калгасаў і асобных калгаснікаў — удзельнікаў Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1941 года. Падрабязна будзе расказана аб поспехах калгасаў і калгаснікаў па асушэнню балот і асваенню новых зямель.

Манаграфія выйдзе ў свет у канцы чэрвеня.

(БЕЛТА).

Па Совецкай краіне

Сотні трактараў працуюць зараз на палях Латвійскай ССР.

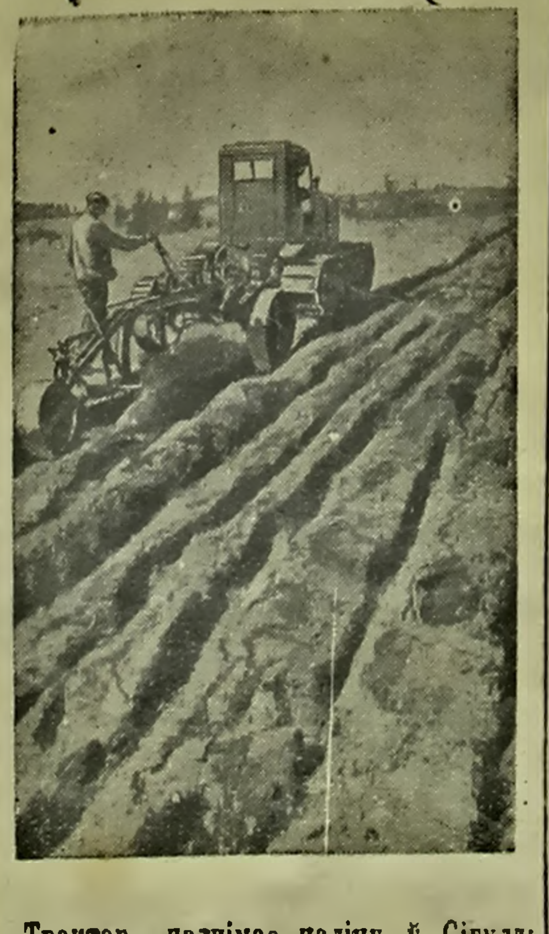

Трактар падымае цаліну ў Сігулдскай воласці. Рыжскага павета.
Фота Д. Чэрнова (ТАСС).

САБРАНА ЗВЫШ 10 МІЛЬЁНАЎ КІЛОГРАМАЎ ЧАЙНАГА ЛІСТУ

На чайных плантацыях Грузіі, Азербайджана і Краснадарскага края ў разгары збор багатага ўраджаю. Да 25 мая ўжо сабрана 10.435 тон чайнага лісту, што складае 17,9 процанта гадавога плана. (ТАСС).

РАЗВІЦЦЁ МЯСЦОВАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ ЛІТВЫ

У Літоўскай ССР расшыраецца мясцовая прамысловасць. Колькасць работнікаў на прадпрыемствах тэкстыльнай прамысловасці ўзрасла з 7600 да 11600 чалавек. У першым квартале выпушчана прадукцыі на 3,5 мільёна рублёў больш, чым прадугледжана планам.

ЗАПАЛКІ ДЛЯ МАЛДАЎСКАЙ ССР

Прадпрыемствы запалкавай прамысловасці БССР адправілі ў Кішынёў і іншыя гарады брацкай Малдаўскай ССР 78.270 скрынак запалак. Да канца года туды будзе адгружана яшчэ 92.000 скрынак запалак. Заказ Малдаўскай ССР выконваюць фабрыкі «Х Кастрычнік» і імені Кірава.

ВЫРАБ БРЫНЗЫ У КАЗАХСТАНЕ

У Казахстане пачаўся сезон брынзаварэння. У гэтым годзе ў рэспубліцы брынзу вырабляюць больш трох тысяч заводаў. На працягу лета яны выпрабяць 27 тысяч цэнтнераў прадукцыі — амаль у 5 разоў больш, чым у мінулым годзе.

Міла Гапонава — вучаніца 7 класа Вінніцкай 4 сярэдняй школы— удзельніца гарадской алімпіяды мастацкай самадзейнасці піянераў і школьнікаў.
Фота Е. Копыта. Фотахроніка ТАСС.

ВЯЛІКІ ВЫІГРЫШ

ЛЬВОЎ, (ТАСС). У мінулым годзе пазыкатрымальнікам вобласці было выплачана 700 тысяч рублёў выйгрышаў па дзяржаўных пазыках. Выплата выйгрышаў праводзіцца штодзённа. Нядаўна грамадзянін К., які пражывае ў горадзе Каменкі-Струмілаўская, прад'явіў у ашчадкасу аблігацыю ўнутранай пазыкі 1938 года. Яго аблігацыя ў 16 тыражы выйграла дзесяць тысяч рублёў.

У лагеры Н-скай часці МВА пачалася летняя баявая вучоба.

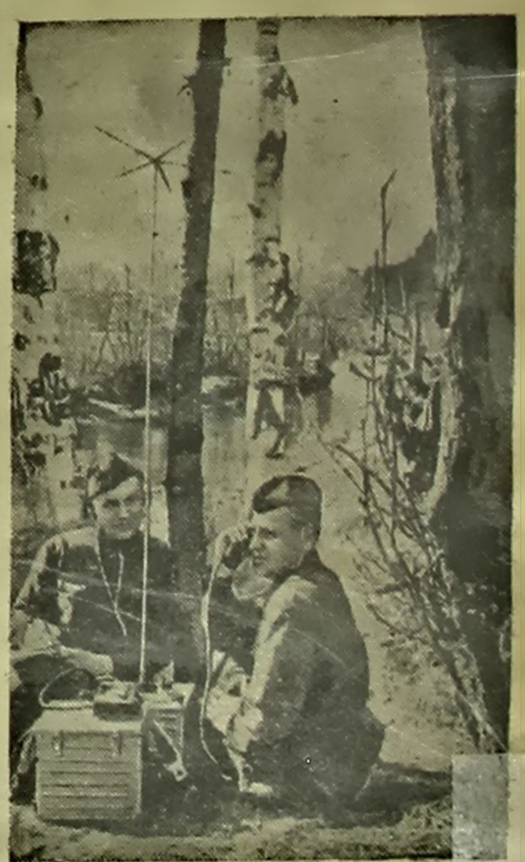

Практычныя заняткі з радыёстанцыяй. Перадачу радыёграмы вядзе малодшы сяржант Ф. А. Рыжоў. Злева радыст А. Н. Вішнякоў.
Фота А. Межуева (ТАСС)

БУДАЎНІЦТВА НОВЫХ КІНОТЭАТРАЎ

Адпушчана каля 3 мільёнаў рублёў на будаўніцтва кінатэатраў у заходніх абласцях БССР. Новыя гукавыя кінатэатры атрымаюць жыхары Аўгустова, Баранавіч, Вілейкі. Найбольшы з іх у Баранавічах — разлічан на 700 месц. Рэканструіруецца кінотэатр імені Горкага ў Брэсце.

СВЕТ МАТЭРЫЯЛЕН

У дапамогу вывучаючым марксізм - ленінізм

Марксісцкі філасофскі матэрыялізм ёсць паслядоўны, да канца цэласны навуковы светапогляд рэвалюцыйнага пралетарыята, які апіраецца на вывады ўсёй гісторыі навукі і грамадскай практыкі чалавецтва. Дыялектычны матэрыялізм, як і ўсякі матэрыялізм, прызнае існаванне матэрыі незалежна ад сазнання, ад волі чалавека.

Што-ж такое матэрыя? Класічнае вызначэнне матэрыі даў Ленін у сваёй працы «Матэрыялізм і эмпірыокрытыцызм»: «Матэрыя ёсць тое, што, дзейнічаючы на нашы органы пачуццяў, робіць адчуванне; матэрыя ёсць аб'ектыўная рэальнасць, даная нам у адчуванні...» (том XIII, стар. 119). І яшчэ: «Матэрыя ёсць філасофская катэгорыя для абазначэння аб'ектыўнай рэальнасці, якая дана чалавеку ў адчуваннях яго, якая капіруецца, фатаграфіруецца, адлюстроўваецца нашымі адчуваннямі, існуючы незалежна ад іх» (том XIII стар. 105—106).

Такім чынам, ленінскае філасофскае вызначэнне матэрыі раскрывае адносіны сазнання да матэрыі, устанаўлівае першаснасць матэрыі і ўтарычнасць мышлення, пачуццяў, адчуванняў. Матэрыя — аб'ектыўная рэальнасць, якая дана нам у адчуванні; яна робіць уздзеянне на нашы органы пачуццяў, капіруецца, адлюстроўваецца нашым сазнаннем, пазнаецца чалавекам. Матэрыя — гэта ўсё, што існуе па-за нашым сазнаннем, незалежна ад яго.

Філасофскае паняцце матэрыі трэба адрозніваць ад прыродазнаўча-навуковага, якое гаворыць аб будове фізічнага вешчаства, яго ўласцівасцях, станах, формах руху.

З развіццём прыродазнаўства, фізічных навук погляды на будову матэрыі змяняюцца, дапаўняюцца, удасканальваюцца. Але якімі-б ні былі гэтыя погляды, матэрыя ў цэлым ёсць і астаецца аб'ектыўнай рэальнасцю, існуючай па-за сазнаннем.

Гісторыя развіцця філасофіі і іншых навук паказвае, да якіх ідэалістычных вывахаў прыводзіць змешванне філасофскага паняцця з прыродазнаўча-навуковым. Так, фізіка мінулага перыяда, асабліва XIX века, абсалютызіравала вучэнне аб атаме. Філасофскае паняцце матэрыі ўтоесамлялася з атамістычным вучэннем. Вучоныя лічылі атам нязменным кусочкам вешчаства. Рэчы, целы разглядаліся як простая сума атамаў, а аб'ектыўная рэальнасць — як тое, што складаецца з атамаў.

Адкрыццё электронаў і пратонаў, адкрыццё электрамагнітнай масы электрычных зарадаў разбурыла метафізічнае вучэнне аб непадзельнасці атама. Пераканаўшыся ў тым, што метафізічнае ўяўленне аб атаме пацярпела крах, частка фізікаў прышла да адмаўлення аб'ектыўнага існавання матэрыі, да сцвярджэння таго, што нібыта «матэрыя знікла».

* * *

Гісторыя навук і практычная дзейнасць людзей даводзяць правільнасць марксісцка-ленінскага вучэння аб аб'ектыўнасці свету і яго пазнаваемасці.

Свет па сваёй прыродзе матэрыялен: ён існаваў і існуе па-за сазнаннем і незалежна ад чыйго-б то ні было сазнання. «У свеце няма нічога, апрача рухаючайся матэрыі, і рухаючаяся матэрыя не можа рухацца інакш, як у прасторы і ў часе» (Ленін, т. XIII, стар. 144).

З пункту гледжання дыялектычнага матэрыялізма, час і прастора — асноўныя формы быцця матэрыяльнага свету. Уяўленні аб прадметах і з'явах, якія знаходзяцца нібы па-за часам і прасторай, створаны рэлігіяй, папамі і падтрымліваюцца філасофскім ідэалізмам. Рэлігія пратвяліць аб канечнасці ўсясвету. У час, калі рэлігія панавала над розумамі, а навука была яшчэ слаба развіта, людзі думалі, што зямля ёсць цэнтр усясвету. Самую зямлю тады ўяўлялі плоскай і меркавалі, што ля краю яе канчаецца зямны свет. У адной даўняй кніжцы быў нават такі малюнак: манах пасля доўгага падарожжа дабраўся да краю зямлі, дзе яна сходзіцца з небам; ён выглядвае наверх і бачыць, як за межамі ўсясвету пачынаецца нематэрыяльны свет, у якім нібыта пражываюць бог і ангелы.

Ужо Джардано Бруно (1548 — 1600), геніяльны вучоны эпохі Адраджэння, адпрагаў папоўскія ўяўленні аб канечнасці свету і лічыў, што ён складаецца з бесканечнай колькасці «светаў». Навука поўнасцю пацвердзіла меркаванне Бруно. З развіццём навукі рассоўваюцца граніцы таго ўсясвету, які мы ведаем. Матэрыяльны свет бесканечан у часе і прасторы.

Бесканечнасць свету праяўляецца ў разнастайнасці прадметаў і з'яў, складаючых матэрыяльны свет: планеты, вада, камяні, расліны, жывёлы і т. д.

Матэрыя бесканечна і ў часе і ў прасторы. Яна бесканечна і невычарпаема не толькі ў вялікім, але і ў самых драбнейшых часцінках.

Нашы паняцці часу і прасторы ёсць навуковыя абстракцыі, якія адлюстроўваюць аб'ектыўна існуючыя час і прастору.

Аб'ектыўны свет трохмеран. Трохмернасць аб'ектыўнай прасторы выражае тое, што любое цела можа памяшчацца толькі ў трох перпендыкулярных напрамках, адпаведна вымярэнням самога цела. Зменены нашых уяўленняў аб прасторы і часу ў выніку развіцця навук ніякім чынам не абвяргае аб'ектыўнасці матэрыяльнага свету, аб'ектыўнасці часу і прасторы.

Адмаўленне аб'ектыўнасці прасторы і часу немінуча вядзе да філасофскай блытаніны, да ідэалізма.

Для аб'яснення ўсясвету навука не мае патрэбы ў прызнанні бажэственнай сілы.

Марксісцкі філасофскі матэрыялізм, апіраючыся на навуку, сцвярджае, што свет нікім не створан. «Матэрыялістычны светапогляд, — піша Энгельс, — азначае проста разуменне прыроды такой, якою яна ёсць, без усякіх пабочных дадаткаў» (Маркс і Энгельс. Творы, т. XIV, стар. 651).

Прызнанне аб'ектыўнай рэальнасці знешняга свету знаходзіцца ў неразрыўнай сувязі з прызнаннем аб'ектыўнай законамернасці прыроды. Свет ёсць законамерны рух матэрыі.

Матэрыяльны свет не ёсць хаос, нагрмаджэнне прадметаў, цел, рэчаў, не звязаных адзін з адным, не знаходзячыхся ў пэўным узаемадзеянні: матэрыяльны свет ёсць законамернае развіццё, якое ажыццяўляецца па пэўных законах.

Марксісцкі дыялектычны метад дае правільнае аб'ясненне асноўных законамернасцей развіцця матэрыі. З'явы свету, іх сувязь, узаемадзеянне з'яўляюцца строга пэўнымі, стройнымі, законамернымі. Свет ёсць законамернае цэлае, якое праяўляецца ў бесканечнай разнастайнасці з'яў. Адмаўленне аб'ектыўнай законамернасці свету немінуча вядзе да ідэалістычных вывадаў.

Філосафы-ідэалісты адмаўляюць аб'ектыўную законамернасць свету. Сваімі развагамі аб «сусветным духу», аб «абсалютнай ідэі», як першапрычыне свету, ідэалісты скажаюць сапраўдную карціну свету.

«У процілегласць ідэалізму, які лічыць свет увасабленнем «абсалютнай ідэі», «сусветнага духу», «сазнання», — філасофскі матэрыялізм Маркса выходзіць з таго, што свет па прыродзе сваёй матэрыялен, што разнастайныя з'явы ў свеце прадстаўляюць розныя віды рухаючайся матэрыі, што ўзаемная сувязь і ўзаемная абумоўленасць з'яў, устанаўліваемыя дыялектычным метадам, прадстаўляюць законамернасці развіцця рухаючайся матэрыі, што свет развіваецца па законах руху матэрыі і не мае патрэбы ні ў якім «сусветным духу» (Сталін. «Пытанні ленінізма», стар. 541).

Так таварыш Сталін у сваёй геніяльнай рабоце «Аб дыялектычным і гістарычным матэрыялізме» вызначыў першую рысу марксісцкага філасофскага матэрыялізма.

* * *

Уся гісторыя чалавецтва, увесь ход развіцця прыродазнаўчых і грамадскіх навук служаць бліскучым пацвярджэннем сталінскага вызначэння першай рысы марксісцкага філасофскага матэрыялізма.

Матэрыя знаходзіцца ў вечным кругавароце. Рух — аб'ектыўная форма існавання матэрыі, асноўная ўласцівасць матэрыі. Рух ёсць спосаб існавання матэрыі. Няма матэрыі без руху. Няма руху без матэрыі. Гэта значыць, што матэрыя без руху не існуе. Але, з другога боку, няма і руху, не звязанага з матэрыяй. Мышленне таксама ёсць форма руху; яно звязана з высокаарганізаванай матэрыяй (з мозгам).

Рух ёсць змяненне наогул. Змяненне сонечнай сістэмы, змяненне паверхні зямлі, змяненне атама, змяненне ў арганічнай клетцы, змяненне жывога арганізма, змяненне соцыяльнага ладу — усё гэта розныя віды руху. Агульным для ўсіх гэтых працэсаў з'яўляецца змяненне.

Рух не ёсць простае механічнае перамяшчэнне ў прасторы: рух ёсць якаснае змяненне, узнікненне новага, развіццё ад простага да складанага, ад ніжэйшага да вышэйшага.

Для таго, каб аб'ясніць узнікненне любой формы руху, не патрэбна прыбягаць да знешняй, «потусторонней» сілы. Крыніца развіцця, крыніца ўзнікнення новай формы матэрыі ляжыць у ёй самой. Матэрыя прабывае ў вечным «самаруху», крыніцай якога з'яўляецца барацьба розных процілеглых старон, унутраная супярэчлівасць, маючая месца ва ўсіх целах і прадметах аб'ектыўнага свету.

Законамернае развіццё свету праяўляецца ў законамерным ператварэнні форм руху матэрыі адна ў адну. Дыялектычна абагульняючы гісторыю навук, Энгельс даў надзвычай глыбокае вучэнне аб формах руху матэрыі:

«Прадмет прыродазнаўства — рухаючаеся вешчаство, цела. Цела нельга аддзяліць ад руху. Формы і віды цел можна пазнаць толькі ў руху. Аб целах па-за рухам, па-за ўсякіх адносін да іншых цел — нічога нельга сказаць. Толькі ў руху цела выяўляе, што яно ёсць. Прыродазнаўства, такім чынам, пазнае целы, разглядаючы іх у іх суадносінах адно да другога, у руху. Пазнанне розных форм руху і ёсць пазнанне цел. Такім чынам, вывучэнне гэтых розных форм руху з'яўляецца галоўным прадметам прыродазнаўства» (К. Маркс і Ф. Энгельс. Пісьмы, стар. 294. Соцэкгіз. 1931).

Усякі рух ёсць суадносіны, узаемадзеянне цел. Прыродазнаўства вывучае рухаючыяся целы і з'явы ў іх узаемадзеянні адных з адными.

Прадметам кожнай навукі з'яўляецца пэўная форма руху матэрыі.

Самай простай формай руху матэрыі з'яўляецца механічная форма руху, уключаючы механіку зямных і нябесных мас. Раскрыць закон больш простай формы руху, зразумела, лягчэй, чым больш складанай. Вывучэнне прыроды руху павінна было пачынацца з ніжэйшых, прасцейшых форм.

Толькі ў XIX веку, калі была навукова даказана ператвараемасць форм руху адна ў адну, стала магчымым пераадоленне механічнай аднабокасці прыродазнаўства XVIII века.

Пераход ад механікі да фізікі ёсць пераход ад механікі мас да механікі малекул. Малекулярна-кінетычная тэорыя, вучэнне аб святле, гуку, электрычнасці, магнетызме — усё гэта вучэнні аб яшчэ больш складаных відах руху.

Пры пэўнай ступені ўзаемадзеяння цел, якія знаходзяцца ў фізічным руху, выклікаюцца такія змяненні ўнутранай будовы цел, якія выходзяць за межы фізікі, — узнікаюць хімічныя змяненні. У прыродзе існуюць фізічныя граніцы для хімічных працэсаў. Хімічныя злучэнні могуць адбывацца пры пэўных умовах тэмпературы і т. п.

Энгельс у «Дыялектыцы прыроды» піша, што на ўтвараючыхся з туманнасці асобных целах — сонцах, планетах, спадарожніках — панавала цеплавая форма руху матэрыі. Ён гаворыць, што не можа быць і гутаркі аб хімічных злучэннях элементаў нават пры той тэмпературы, якою ўладае яшчэ ў наш час сонца.

Ахаладжэнне планет прыводзіць усё да большага ўзаемадзеяння ператвараючыхся адна ў адну розных форм энергіі і даходзіць да стану, пры якім пачынае ажыццяўляцца хімічнае родства: элементы ўступаюць адзін з адным у злучэнні.

Гэтыя хімічныя злучэнні змяняюцца разам са змяненнем цеплавога і агрэгатнага стану (агульная назва трох фізічных станаў: цвёрдага, вадкага і газападобнага) ахаладжваючайся планеты.

Такім чынам, пры пэўных умовах адносна простыя фізічныя працэсы пераходзяць у больш высокую, больш складаную — хімічную форму руху матэрыі.

Хімічная форма руху мае ўласныя законамернасці, вывучаемыя хіміяй. Хімічнае злучэнне або разлажэнне элементаў — гэта не проста працэс механічнага складання або раз'яднання. Пры хімічным злучэнні ўласцівасці рэагуючых вяшчэстваў знікаюць, пры механічным — яны захоўваюцца як самастойныя.

Дыялектычны працэс ператварэння механічнай, фізічнай, хімічнай форм руху матэрыі адна ў адну канчаткова і беспаваротна абвяргае спробы аб'ясніць хімічнае родства як нешта асаблівае, нематэрыяльнае.

У працэсе астывання зямлі пры пэўных умовах цеплаты, святла, вільготнасці, электрычнасці ўзнікла жыццё — гэта вышэйшая, у параўнанні з неарганічнай прыродай, форма руху матэрыі.

* * *

Што-ж такое жыццё?

«Жыццё ёсць форма быцця бялковых цел, і гэта форма быцця знаходзіцца па сутнасці ў пастаянным самаабнаўленні хімічных састаўных частак гэтых цел...

Усюды, дзе мы сустракаем жыццё, мы знаходзім яго звязаным з якім-небудзь бялковым целам, і ўсюды, дзе мы сустракаем якое-небудзь бялковае цела, якое не знаходзіцца ў працэсе разлажэння, мы знаходзім абавязкова і праяўленні жыцця» (Ф. Энгельс, «Анты-Дзюрынг», стар. 83—84. Дзяржпалітвыдат. 1938).

Без бялка няма жыцця. Бялок — адно з самых складаных арганічных злучэнняў. Незвычайна складаная структура бялковых цел яшчэ і да гэтага часу не раскрыта навукай. Усе навуковыя даныя даказваюць матэрыяльнае паходжанне бялка, з якога ў далейшым самаразвіцці і зарадзіліся першыя істоты.

Жыццё матэрыяльна. Хімічны аналіз паказвае, што з хімічных элементаў, якія ёсць у саставе нашай зямлі, утвараецца ўвесь арганічны і неарганічны свет. Розныя злучэнні элементаў утвараюць розныя па хімічнаму саставу целы, усю разнастайнасць неарганічных і арганічных з'яў. Хімічны аналіз жывога цела дае тыя-ж хімічныя элементы, што і ў неарганічнай прыродзе, разбіваючы тым самым ідэалістычны погляд на жыццёвыя з'явы.

Дарвін першы паказаў, што развіццё жывой прыроды ёсць законамерны працэс, што арганічная прырода ёсць адзінае, цэлае, законамернае.

Устанавіўшы матэрыяльнае адзінства паходжання і развіцця арганічных форм, тэорыя Дарвіна пакончыла з разрывам паміж біялагічнымі навукамі, паказала сувязь паміж гэтымі навукамі, вывучаючымі асобныя стораны адзінага жывога свету.

З самых простых бялковых злучэнняў, некалі ўзнікшых на нашай зямлі, паявіліся першыя аднаклетачныя і многаклетачныя арганізмы. З апошніх паступова, на працягу мільёнаў год, развіўся складаны свет раслін і жывёл. На пэўнай ступені развіцця жывёльнага свету з высокаразвітых чалавекападобных малп вылучыўся чалавек.

Дарвін прышоў да вываду аб паходжанні чалавека ад жывёл.

Цяпер навука накапіла значную колькасць прыродазнаўча-навуковых фактаў, якія даказваюць паходжанне чалавека з свету жывёл, родства чалавека з высокаразвітымі формамі чалавекападобных малп.

Параўнаўчы анатамічны разгляд шкілета чалавека, гарылы і шымпанзэ дае вельмі вялікае падабенства ў будове рук і плечавога пояса. Марфалагічнае падабенства мы маем у будове галаўнога мозга і т. д. Навука ўстанавіла блізасць крыві чалавека да крыві малпы па іх марфалагічных і біяхімічных асаблівасцях.

Доказ паходжання чалавека ад свету жывёл абвяргае ідэалістычныя вымышленні аб нематэрыяльным паходжанні чалавека.

Скачкападобны пераход ад жывёлы да чалавека быў звязан з паяўленнем новай грамадскай формы руху матэрыі, нараджэннем грамадскіх законамернасцей. Гэты пераход адбыўся праз працу.

«...Праца стварыла самога чалавека» (Ф. Энгельс. «Дыялектыка прыроды», стар. 50 Партвыдат. 1934).

Развіццё ў працэсе працы членападзельнай гаворкі і мышлення яшчэ больш узмацніла адрозненне паміж чалавекам і жывёлай. Жывёла непасрэдна праз абмен вяшчэстваў прыстасоўваецца да прыроды, чалавек прыстасоўвае прыроду, перарабляе яе; жывёла ўздзейнае на прыроду пры дапамозе прыродных органаў, чалавек — пры дапамозе створаных ім прылад працы. Змяняючы прыроду, змяняючы формы і метады ўздзеяння на прыроду, змяняючы прылады працы, чалавек тым самым змяняе і сваю ўласную прыроду, набывае большую ўладу над прыродай. Праца ляжыць у аснове матэрыяльнай дзейнасці чалавека.

Такім чынам, усё разгледжанае намі вышэй паказвае нам пераход форм руху матэрыі з простых у больш складаныя, паказвае невычарпальнасць самаразвіцця матэрыі, законамернасці ператварэння форм матэрыі адна ў адну.

Развіццё арганічнага свету прывяло да паяўлення чалавека і чалавечага грамадства — гэтай вышэйшай формы развіцця матэрыі. Узнікнуўшы з прыроды, грамадства тым не менш мае свае асобыя якасна розныя, аб'ектыўныя законы развіцця. На вядомай ступені матэрыя парадждае мышленне як вышэйшы прадукт свайго развіцця.

* * *

У «Дыялектыцы прыроды» Энгельс з усёй яснасцю ўскрыў рад тэорый, ненавукова трактуючых пытанне аб паходжанні жыцця на зямлі. Так, тэорыя «вечнасці жыцця» (Лібіх, Гельмгольц) не вырашае пытання аб паходжанні жыцця, а адсоўвае яго за межы зямлі, у іншыя часткі ўсясвету. Гіпотэза занясення жыцця з іншых планет базіравалася на прызнанні вечнасці бялка і вечнасці першасных жывых форм, што з'яўляецца цалкам абсурдным, бо немагчыма дапусціць і наванне жывых цел пры надзвычайна высокіх тэмпературах на распалёных планетах сонечнай сістэмы ў яе далёкім мінулым.

Такім чынам, навука пацвярджае, што жыццё матэрыяльна па паходжанню і па праяўленню.

Энгельс ускрыў ненавуковасць тэорыі «вечнасці жыцця» і падкрэсліў, што жыццё ўзнікла на зямлі, што жыццё мае сваю матэрыяльную гісторыю ўзнікнення. Далейшае развіццё прыродазнаўства поўнасцю пацвердзіла погляды Энгельса.

Гісторыя развіцця навук, вывучаючых формы руху: механічную, фізічную, хімічную, біялагічную, грамадскую, — даказвае матэрыяльнасць усіх з'яў свету, у тым ліку і матэрыяльную прыроду мышлення. Фізіка-хімічныя навукі, навукі аб эвалюцыі жывых істот, навукі аб чалавечым грамадстве прыводзяць нас к вываду аб тым, што ўвесь акружаючы нас свет матэрыялен, што ўсе з'явы аб'ектыўнага свету ёсць праяўленні матэрыі.

Свет адзін ва ўсіх яго змяненнях ператварэннях, бо ў аснове ўсіх ператварэнняў ляжыць матэрыя. Любая форма руху ёсць форма руху матэрыі. Формы руху матэрыі не існуюць асобна адна ад адной, а знаходзяцца ў цеснай узаемасувязі.

Адсюль важнейшае палажэнне марксісцкага філасофскага матэрыялізма: адзінства свету заключаецца ў яго матэрыяльнасці. Энгельс пісаў: «Сапраўднае адзінства свету заключаецца ў яго матэрыяльнасці, а гэта апошняя даказваецца не парай фокусніцкіх фраз, а доўгім і трудным развіццём філасофіі і прыродазнаўства» (Ф. Энгельс. «Анты-Дзюрынг», стар. 37. Выд. 1938 г.).

Марксісцкі філасофскі матэрыялізм развіваецца і ўзбагачаецца з кожным новым вялікім навуковым адкрыццём.

Адкрыцці сучаснай фізікі пацвярджаюць вывады філасофскага матэрыялізма, зробленыя Энгельсам і развітыя Леніным на аснове даных навукі XX века.

Хвалявая фізіка, галоўным палажэннем якой з'яўляецца адзінства часціц і хваль, адзінства перарыўнага і бесперарыўнага, навейшыя тэорыі атамнага ядра і так званых «элементарных часціц» — электронаў, пратонаў, нейтронаў — усё гэта поўнасцю пацвярджае палажэнне марксісцкага філасофскага матэрыялізма аб бесканечным развіцці матэрыі і яе руху, пацвярджае марксісцка-ленінскае палажэнне аб тым, што свет матэрыялен па сваёй прыродзе.

* * *

У аснове ўсіх з'яў свету ляжыць матэрыя. А гэта значыць, што і ў аснове ўсіх з'яў чалавечага грамадства ляжаць матэрыяльныя прычыны.

Раскрыццё матэрыяльнай асновы грамадскага жыцця, раскрыццё спосабу здабывання сродкаў да жыцця, спосабу вытворчасці матэрыяльных даброт, стварыла цвёрдую навуковую базу для матэрыялістычнага вывучэння з'яў чалавечага грамадства.

Таварышам Сталіным зроблены выдатныя вывады, якія выцякаюць з палажэнняў марксісцкага філасофскага матэрыялізма на вывучэнне гісторыі грамадства. Таварыш Сталін у сваёй рабоце «Аб дыялектычным і гістарычным матэрыялізме» паказаў, наколькі важна прымяненне гэтых палажэнняў да практычнай дзейнасці партыі пралетарыята.

Уся гісторыя большэвіцкай партыі, уся стратэгія і тактыка барацьбы партыі Леніна—Сталіна бліскучы прыклад таго, як патрэбна ў рэвалюцыйнай дзейнасці кіравацца пазнаннем законаў развіцця чалавечага грамадства.

К. КУЗАКОЎ.

ВІДНЕЙШЫЯ ВУЧОНЫЯ НАШАЙ КРАІНЫ

Прэзідэнт Акадэміі Навук СССР лаурэат Сталінскай прэміі дэпутат Вярхоўнага Совета СССР В. Л. Камароў сярод сваіх вучняў і паслядоўцаў. Сядзяць (справа налева) В. Л. Камароў, дырэктар Батанічнага інстытута Акадэміі Навук СССР прафесар Б. К. Шышкін, вучоны сакратар Маскоўскага таварыства выпрабавальнікаў прыроды С. Ю. Ліпшыц і загадчык батанічнага сектара Казахскага філіяла Акадэміі Навук СССР прафесар П. В. Паўлаў. Стаяць — намеснік Л. В. Камарова — па загадванню кафедрай марфалогіі і сыстэматыкі раслін Ленінградскага Дзяржаўнага універсітэта прафесар В. С. Парэцкі (справа) і старшы навуковы супрацоўнік Батанічнага інстытута Акадэміі Навук СССР Л. Е. Родзін.

Фота М. Маркава. (ТАСС).

ТАВАРЫСКАЕ СУБЯСЕДВАННЕ

Днямі пярвічнай партарганізацыяй Антопальскага РК КП(б)Б праведзена таварыскае субяседванне па 7 раздзелу «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» (партыя большэвікоў у перыяд падрыхтоўкі і правядзення Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі).

Комуністы партарганізацыі добра рыхтаваліся да субяседвання. Кіраваў субяседваннем сакратар райкома КП(б)Б тав. Семчанка.

У працэсе правядзення субяседвання выявілася многа пытанняў, якія некаторымі членамі ВКП(б) былі глыбока засвоены. Тав. Вайнер даў глыбокі адказ па першаму падраздзелу (абстаноўка ў краіне пасля лютаўскай рэволюцыі. Выхад партыі з падполля і пераход да аткрытай палітычнай работы).

Глыбока падрыхтаваным выступаў тав. Кардабнёў па чацвертаму раздзелу гэтай тэмы (курс партыі большэвікоў на падрыхтоўку ўзброенага паўстання. VI з'езд партыі).

Малады кандыдат у члены ВКП(б) тав. Дворкін таксама добра падрыхтаваўся да субяседвання, глыбока растлумачыў пяты падраздзел гэтай тэмы (змова генерала Карнілава супроць рэволюцыі, разгром змовы. Пераход советаў у Петраградзе і Маскве на старану большэвікоў).

На таварыскім субяседванні прысутнічала 12 чалавек членаў і кандыдатаў партыі, якія прынялі актыўны ўдзел у абмеркаванні пытання гэтай тэмы. У выступленнях адчувалася глыбокае засваенне пройдзенага матэрыялу. Таварышы ўмела карысталіся першакрыніцамі—работамі Леніна-Сталіна.

Адначасова трэба адзначыць, што рад членаў партыі слаба рыхтаваліся да таварыскага субяседвання (Урыцкі, Берзін). Тав. Берзін нават не з'явіўся на субяседванне. Зараз комуністы рыхтуюцца да другога таварыскага субяседвання па 8 раздзелу гісторыі партыі, якое прызначана на 15 чэрвеня 1941 года.

І. Бондараў,

сакратар партбюро партарганізацыі РК КП(б)Б.

Даклад намесніка дырэктара МТС па палітчасці на пасяджэнні райкома партыі

Кобрынскі райком партыі днямі на сваім пасяджэнні заслухаў даклад намесніка дырэктара машына-трактарнай станцыі па палітчасці тав. Магіляпчыка аб становішчы палітычна-выхаваўчай работы сярод трактарыстаў.

З даклада было бачна, што ў МТС дрэнна настаўлена работа па палітычнаму выхаванню рабочых і служачых. Дакладчык у сухой форме змог толькі паведаміць, колькі ў якім месяцы было праведзена гутарак і галосных чытак газет. Ён нічога не сказаў аб змесце гэтых гутарак, аб тым, як спалучалася палітычна-выхаваўчая работа з вытворчымі задачамі машына-трактарнай станцыі.

Намеснік дырэктара па палітчасці ў сваёй штодзённай дзейнасці не мае канкрэтнага, добра прадуманага плана работы. З прычыны гэтага праводзімыя гутаркі носяць агульны характар, яны не мабілізоўваюць трактарыстаў на шырокае разгортванне соцыялістычнага спаборніцтва і стаханаўскага руху за датэрміновае і высокаякаснае выкананне плана трактарных работ. Заключаныя паміж трактарнымі брыгадамі, а таксама з Антопальскай МТС соцыялістычныя дагаворы яшчэ ніводнага разу не правяраліся.

Выпісаныя для трактарыстаў газеты нясвоечасова, з вялікім спазненнем дастаўляюцца ў трактарныя брыгады. Часта газеты даходзяць да трактарыстаў праз 5 — 6 дзён з дня атрымання машына-трактарнай станцыяй. Намеснік дырэктара па палітчасці выпусціў з-пад увагі такі важны сродак палітычнага выхавання, як пісьмы друк. З 1-га студзеня па 30 мая г. г. у МТС выпушчан толькі адзін нумар насценнай газеты. У трактарных брыгадах таксама насценныя газеты не выходзяць.

У МТС ёсць комсамольская арганізацыя, якая налічвае 5 комсамольцаў. Тав. Магіляпчык, як намеснік дырэктара па палітчасці і як сакратар пярвічнай партыйнай арганізацыі, не прыцягнуў комсамольцаў да актыўнай работы па палітычнаму выхаванню рабочых і служачых МТС. За час свайго існавання комсамольская арганізацыя прыняла ў рады комсамола ўсяго 2 чалавекі, хоць у МТС працуе больш 20 чалавек моладзі.

Сярод кіруючых работнікаў МТС не арганізавана тэхнічная вучоба, не праводзіцца яна і з трактарыстамі.

Вынікам слабай палітычна-выхаваўчай работы з'явілася тое, што МТС ганебна сарвала выкананне плана веснавых трактарных работ. За вясну трактарамі ўзарана ўсяго толькі 54 гектары.

Райком партыі ўказаў тав. Магіляпчыку на слабую палітычна-выхаваўчую работу сярод трактарыстаў і абавязаў яго на працягу бліжэйшага часу карэнным чынам палепшыць работу па палітычнаму выхаванню рабочых і служачых машына-трактарнай станцыі.

М. Шур.

67 176

ПЕРШЫ ВЫПУСК ГАЙНАЎСКАЙ ШКОЛЫ БУДАЎНІКОЎ

ВЯЛІКАЕ ДЗЯКУЙ!

Хутка, непрыкметна прайшоў час вучобы. Зусім нядаўна, здаецца як-бы ўчора, мы сабраліся ў Гайнаўку па вучобу. Успамінаецца ўрачыстая сустрэча, першыя знаёмствы з таварышамі, майстрамі.

Адразу па прыбыцці нас апранулі і размясцілі ў чыстых, утульных інтэрнатах. Дзяржава прыняла нас на сваё поўнае ўтрыманне. У нас не было другіх турбот, акрамя вучобы і практычнай работы ў майстэрнях. Высокакваліфікаваныя майстры абучалі нас. Як да сваіх родных дзяцей, яны адносіліся да нас. Заўсёды аказвалі дапамогу, давалі параду.

А не так было тут калісьці, пры ўладзе польскіх паноў. У сценах гэтых самых майстэрняў, карпусоў, дзе мы вучыліся, таксама была школа па падрыхтоўцы кваліфікаваных рабочых. Але для нас, дзяцей працоўных, яна была недаступнай. Мы толькі маглі марыць аб вучобе. Набывалі тут веды сыны багацеяў.

Праклятае мінулае канула ў вечнасць. 400 юнакоў рабочых і сялян тут набылі спецыяльнасць слесараў, ацяпленцаў, сталяроў, рамшчыкаў. Нашы маладыя сталяры і рамшчыкі ўмеюць рабіць складаныя аконныя пераплёты, шафы, пісьмовыя сталы, вярстакі, крэслы, тумбачкі і другое абсталяванне. Яны не толькі працавалі па абсталяванню інтэрнатаў, сталовай, але і выконвалі рад сур'ёзных заказаў розных устаноў і арганізацый.

Радзіма вучыла, карміла і адзявала нас бясплатна. Мы жылі на ўсім гатовым.

Ад усяго сэрца мы дзякуем радзіме, партыі, вялікаму Сталіну за бацькоўскія клопаты аб нас. Сёння мы выказваем падзяку толькі яшчэ словамі, а неўзабаве, паступіўшы на прадпрыемства, самаадданай стаханаўскай працай аддзякуем мы за клопаты. Не застанемся ў даўгу. Апраўдаем давер'е.

Е. Пайгановіч,
вучань-ацяпленец. Здаў іспыты на пяты разрад слесара-ацяпленца.

Будзем змагацца за чыстату і парадак

Чыстата і парадак на рабочым месцы — адна з неабходных умоў высокай прадукцыйнасці працы, добрай якасці выпрацоўваемай прадукцыі. Гэта добра ўсвядомілі нашы вучні і настойліва змагаліся за тое, каб нашы верстакі, станкі, інструменты, майстэрні былі ў чыстаце. У нас увайшло ў звычай, што ні адзін вучань не прыступіць і не пакіне работу, пакуль не ачысціць да апошняй пылінкі ўсё абсталяванне.

Нашы майстры прывілі нам навыкі, каб мы не толькі хутка працавалі, але і высокаякасна. Хуткасць і якасць у сацыялістычнай прамысловасці неаддзяльныя. Толькі тады нам ставілі выдатныя адзнакі, калі мы давалі прадукцыю высокай якасці. А для гэтага адных ведаў недастаткова. Неабходна, каб інструменты і прылады былі спраўны, рабочае месца ў парадку. Вось узяць нашага вучня трэцяй групы Берылко. Ён амаль самы малы па ўзросту ў школе, але самы акуратны. Рабочае месца яго ніколі не захламлена. У апошнія дні ён зрабіў кляновы вярстак і тумбачку. Гэтыя яго работы вызначаюцца аддзелкай, яны зроблены з густам.

В. Міхнік — вучань.

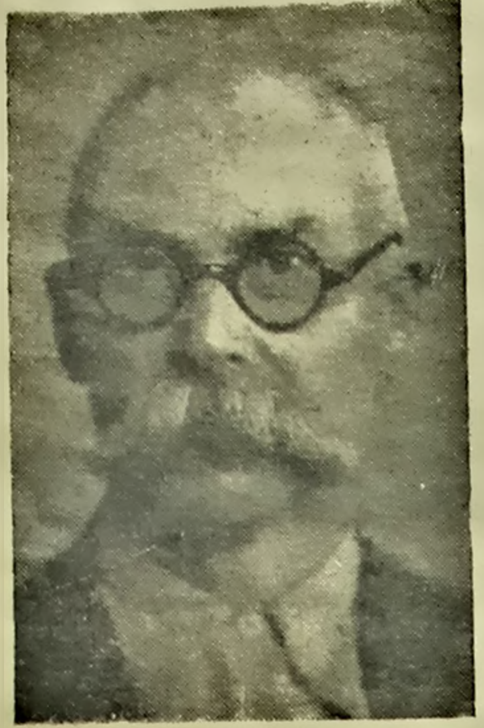

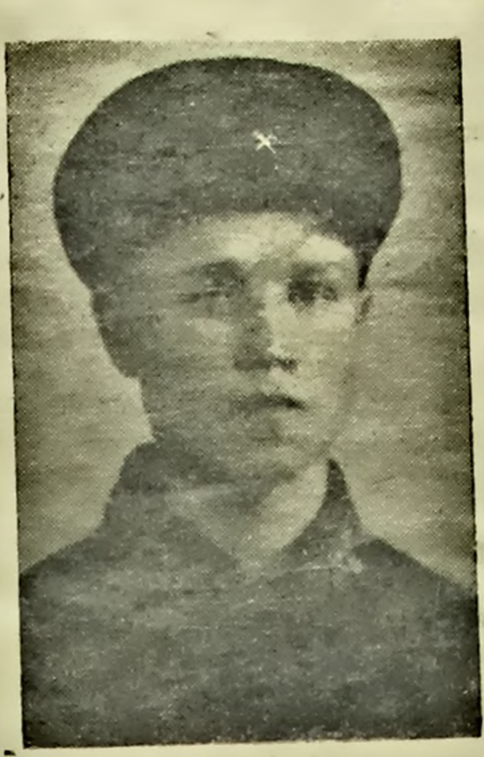

НА ЗДЫМКУ: злева направа: майстар Ф. В Болаз, вучні-выдатнікі В. Ф. Міхнік, Н. С. Раманюк, В. А. Чэрапенка.

УСПАМІНЫ СТАРОГА МАЙСТРА

У 1900 годзе я паступіў на вучобу ў рамесленую школу ў горадзе Новы Сонч, Кракаўскай вобласці. У мяне было жаданне атрымаць прафесію разчыка па дрэву. Тут мне прыходзілася працаваць па 12 гадзін, а пасля ісці на ўрокі чарчэння, тэхналогіі, арыфметыкі і бухгалтэрыі. Заняткі працягваліся дзве гадзіны. Пасля патрэбна было яшчэ прыбіраць майстэрню.

Умовы жыцця былі цяжкія. Пасля цяжкага 15-гадзіннага рабочага дня не было дзе адпачыць. Я і мае таварышы ішлі спаць на стружкі, сабраныя за дзень у кутку. Кароткім быў сон. У 5 гадзін трэба было ўставаць, паліць печы ў майстэрні, наліваць газу ў лямпы, вычышчаць і запальваць іх.

Дысцыпліна падтрымлівалася пры дапамозе палкі і лінейкі. За кожную няправільную позу пры станку або за пяўдалую работу вучні атрымоўвалі палкай па спіне, а то пападала і па твару.

Адзіным нашым культурным адпачынкам, калі так можна сказаць, было зімою катанне на каньках, а летам купанне. Не было ўспаміну аб гуртках самадзейнасці. Ды гэтым нам не было часу займацца.

З вялікімі цяжкасцямі ў 1904 годзе закончыў я навучанне. Адчуваў я, што ведаў недастаткова. Паступіў на курсы разчыкаў па дрэву. Па сканчэнні іх я не атрымаў работы, прышлося займацца чым прыдзецца. Так прайшло два гады. Выпадкова паступіў на сталярную фабрыку. Тут я навучаўся у сталярна-мэблевай школе і працаваў. Грошай хапала толькі на адзенне і харчаванне. За такую нікчэмную аплату прышлося доўга працаваць. Але я не губляўся, а імкнуўся ўсякімі спосабамі атрымаць прафесію. Нарэшце я быў прыпят на работу па праектыраванню і выпрацоўцы ўнутраных упрыгожванняў.

З 1927 года прыехаў працаваць у Гайнаўскую рамесленую школу. Тут выкладаў чарчэнне, сталярскую справу, разьбу па дрэву і кіраваў работай тэхнічнага бюро. За навуку вучні плацілі 350 злотых у год і залог на выпадак згубы або псавання інструменту. Губляў інструмент вучань, або не — яму ўсёроўна не варочалі гэтага залогу. Ён папаўняў карманы дырэктара.

Вучні, якія пражывалі ў інтэрнатах і харчаваліся, плацілі штомесяц па 35 злотых. 4 гады працягвалася вучоба, а пасля палова вучняў не магла знайсці сабе работы.

Не тое цяпер. Не вучні, а, наадварот, вучням плоцяць грошы за вытвараную імі работу. Яны не ведаюць ніякіх турбот, забяспечаны гатовым, бясплатным харчаваннем, адзеннем, жывуць ва ўтульных, чыстых пакоях. Ва ўсіх іх на вуснах радасная ўсмешка. І пры фізічнай рабоце яны не адчуваюць стомленасці. Яны многаму навучыліся. Глядзіш на сваіх вучняў і дзіву даешся: вось зусім нядаўна баязліва бралі ў рукі зубіла, малаток, сякеру, рубанак, а зараз зрадніліся і палюбілі інструменты і сваю справу. У іх характары з'явілася выдатная рыса — упэўненасць у тым, што іх праца прыносіць карысць радзіме, што перад імі адкрыта шырокая дарога ў жыццё.

Пройдзе невялікі адрэзак часу, і я, стары майстар, прачытаю ў друку аб выдатнай стаханаўскай рабоце маіх вучняў. Яны пакажуць узоры высокай прадукцыйнасці працы. У гэтым я ўпэўнен.

Ф. В. Болаз,
адзін з старэйшых майстроў ФЗА.

Буду працаваць толькі па-стаханаўску

Вытворчую вучобу ў школе ФЗА мы спалучалі з практычнай работай у майстэрні школы і на лесазаводзе імені Варашылава. У першыя дні работа нам давалася не так лёгка і прытым было многа розных недахопаў і дэфектаў. Але няма нічога на свеце, чаго совецкі чалавек не змог-бы перамагчы, падпарадкаваць сабе дзякуючы ўпартай і настойлівай вучобе і рабоце.

Зараз, калі мы навучыліся самастойна працаваць, то здаецца, як усё гэта проста. Усе навыкі, усю лоўкасць старых майстроў і рабочых пры працы мы ўспрымалі з кожным днём, з кожнай гадзінай, на практыцы іх замацоўвалі. Мы самастойна навучыліся рабіць пастаўку і нацяжку піл, накатку бярвенняў на цялежкі і пуск іх у раму. Рамы сталі нам паслухмяна падпарадкоўвацца. У апошнія тыдні мы працавалі на лентачных пілах і рамах навейшых канструкцый, на тых рабочых месцах, дзе звычайна працавалі толькі вопытныя рабочыя. З працай мы справіліся добра. Норму дарослага рабочага выконвалі на 170 процантаў.

Работу на прадпрыемстве мы палюбілі. А работа вучыла нас. З кожным днём усё лепш, хутчэй, лаўчэй і з меншай затратай сваіх сіл работалі мы. Хладнакроўна, не спяшаючыся майстар тав. Каўрэцкі паказваў нам, як працаваць, адзначаў нам нашы недахопы.

На тэарэтычных занятках мы добра засвоілі ўпраўленне агрэгатам, тэхніку безапаснасці, вывучалі пароды драўніны, дэфекты пілёнага матэрыялу, вывучалі, як трэба распілоўваць бярвенні з дэфектамі, каб атрымаць з іх найбольш матэрыялу і лепшай якасці. Усе набытыя тэарэтычныя навыкі мы падмацоўвалі на практыцы. Пад кіраўніцтвам майстроў мы сталі працаваць на рамах.

Толькі цяпер мы поўнасцю ўсвядомілі, што ў сапраўднасці прадстаўляе работа рамшчыка, якая яна адказная. Рамшчык з'яўляецца гаспадаром рамы.

Узмоцненая вучоба і работа дала добрыя рэзультаты. З 29 вучняў нашай групы — 18, у тым ліку і я, атрымалі сёмы разрад, 10 — шосты і толькі адзін атрымаў пяты разрад.

За час вучобы я многаму навучыўся. Магу самастойна працаваць на пілярамах усіх сістэм, уключаючы і лентачныя пілы. Паявілася ўпэўненасць і спароўка.

Днямі я здаваў экспертную работу. На іспыты я ішоў упэўненым і бадзёрым, бо адчуваў, што мае тэарэтычныя веды, набытыя ў школе і падмацаваныя практычнай работай на заводзе, грунтоўны. Мне даручылі зрабіць настаўку рам, нацяжку піл, поўнае кіраўніцтва лентачнай пілой і вялікай пілярамай.

Усё гэта я зрабіў акуратна і своечасова. Камісія прызнала маю работу выдатнай і прысвоіла мне сёмы разрад.

З нецярпеннем чакаю таго часу, калі прыеду на завод і разам са старымі кадравымі рабочымі буду самаадданна працаваць, памнажаць багацці радзімы, умацоўваць яе абараназдольнасць. Набытыя навыкі буду прымяняць на вытворчасці. стаханаўскай працай і беззаветнай адданасцю свёй радзіме аддзякую за тыя клопаты, якімі акружыла нас партыя і ўрад.

А. Т. Ангрэсюк.
вучань 5-й групы рамшчыкаў,

НА ЗДЫМКУ: памяшканне Гайнаўска й школы будаўнікоў.
Фота І. Кацелянскага.

ЧАМУ Я НАВУЧЫЎСЯ

Я даўно меў жаданне стаць слесарам-вадаправодчыкам. Адразу, як толькі быў выдан Указ аб стварэнні працоўных рэзерваў, я добраахвотна падаў заяву аб залічэнні ў школу ФЗА. Мая просьба была задаволена.

Па прыездзе ў школу маё жаданне ўлічылі і накіравалі ў слесарны цэх. Успамінаецца, як я выконваў першае заданне. Мне неабходна было зрабіць квадратную металічную пласцінку, каб яна была ўсюды роўная, і прасвярліць тры дзіркі ў ёй. Доўга я працаваў, але ўсё-ж станоўчых вынікаў не атрымалася. Пласцінка не атрымалася патрэбнага стандарта. Мне майстар даў заданне — зрабіць яшчэ адну такую пласцінку. Яна таксама атрымалася няўдачная.

Пасля гэтых першых няўдач у мяне нават зарадзілася сумненне, ці здолею я ў поўнай меры авалодаць складанай прафесіяй слесара-вадаправодчыка.

Распачалася напружаная работа. Майстар тав. Душко стаў мне больш удзяляць увагі. З яго непасрэднай дапамогай я зрабіў два балты з гаечнымі нарэзамі. За гэта з нацяжкай атрымаў «пасрэдна», Выканаў рад другіх дробных заданняў.

Потым разам з другімі таварышамі я распачаў рабіць крукі для прымацавання труб вадаправода. Я прыгатаваў 6 крукоў, 2 з іх на 38 мм, адзін — 50 і адзін на 13 мм. Побач з выкананнем гэтых работ я зрабіў сабе цыркуль.

Неўзабаве нашу групу паслалі на пракладку вадаправода. Тут мне давялося гнуць трубы, рабіць праводку. Выконваючы гэтыя работы, я яшчэ лепш налюбіў прафесію вадаправодчыка.

Раней устаноўленага тэрміну правялі вадаправод у польскую школу, праклалі вадаправодную лінію ў сваю пральню.

Акрамя спецыяльнасці слесара - вадаправодчыка, за 6 месяцаў я добра авалодаў кавальскай справай. У гуртку вывучыў аўтамабіль і матацыкл, пазнаёміўся з работай на трактарным станку і з апаратам аўтаматычнай зваркі металаў.

Распачаліся іспыты. Мне было даручана зрабіць мантаж труб ад калодзежа да вадапорнага бака, правесці вадаправодную сетку ўнутры памяшкання. Пры выкананні гэтых работ неабходна было вытвараць разку і гнуццё труб. Усе гэтыя работы я выканаў раней вызначанага тэрміну. Замест 12 гадзін, усё гэта зрабіў за 9. Атрымаў шосты разрад слесара - вадаправодчыка.

Хутка прайшоў час вучобы. І вось я маю спецыяльнасць. Набытыя навыкі ў школе — гэта яшчэ толькі пачатак вучобы. Днямі я паеду на сталую работу. Там я перш за ўсё яшчэ лепш пастараюсь вывучыць любімую справу. Буду чытаць кнігі па сваёй спецыяльнасці, з дня ў дзень павышаць свае веды.

В. Чэрапенка,
вучань-выдатнік.

Берагчы інструмент, як баец вінтоўку

Ёсць такая вельмі распаўсюджаная сярод слесараў пагаворка: «Пакажы інструмент і я скажу, хто працуе на станку». І гэта сапраўды так. Часта майстар Бекер даваў рэплікі некаторым неакуратным вучням.

Гэтыя рэплікі майстра прымушалі нас чырванець.

Вучні нашай групы тт. Кашубо, Галенко, Магер не толькі прыкладныя ў вучобе і рабоце, яны па-гаспадарску беражліва адносяцца да інструменту, станкоў, захоўваюць іх у выключным парадку і чыстаце. Так адносіцца да дзяржаўнай маёмасці ў апошні час большасць нашых вучняў.

Навыкі гэтых сапраўды гаспадарскіх адносін да інструментаў прывіў нам майстар тав. Бекер.

Для інструментаў у нас ёсць асобная кладовая, зроблены спецыяльныя шафы, падвесныя скрынкі. Пасля работы мы іх акуратна выціраем, складаем, развешваем іх на свае месцы.

Бекер, як правіла, штодзённа, праходзячы міма шафаў і кладовай, дзе размешчаны інструменты, уважліва аглядае рабочыя месцы, каму патрэбна, дае заўвагі. Помніцца, што ў першы перыяд мы часта нават сварджіліся на тав. Бекер за яго «празорлівасць». Нам здаецца, што рабочае месца і інструмент [illegible] у парадак, а майстар пайдзе недахопы і ўкажа.

Але потым, як самі прывыклі да чыстаты і парадку, навучыліся трымаць інструмент у належным становішчы, то проста стала сорамна за ранейшыя свае абіды.

Кожны з нас сёння можа сказаць: «Як добра рабіў тав. Бекер, што быў такім патрабавальным».

Мы заяўляем, што і на заводзе даручаны інструмент будзем трымаць у чыстаце і парадку, адносіцца да яго беражліва і з любоўю, як баец да вінтоўкі.

Бацькоўскімі клопатамі мы былі акружаны ў школе ФЗА. Нас бясплатна вучылі, кармілі, адзявалі. Ад нас патрабавалі адного — выдатнай вучобы. Я гэта патрабаванне выканаў. Выпускныя іспыты здаў на выдатна. Кваліфікацыйная камісія прысвоіла мне званне слесара пятага разрада.

Праз некалькі дзён я стану працаваць на прадпрыемстве. Я абавязуюся штодзённа павышаць атрыманыя веды.

Стаханаўскай працай адкажу на клопаты партыі і ўрада аб нас, дзецях працоўных.

Н. С. Раманюк,
вучань групы слесараў

Новае папаўненне рабочага класа

Далейшае расшырэнне прамысловасці патрабуе сталага прытоку новай рабочай сілы. Стварэнне дзяржаўных рэзерваў у нашай краіне — ёсць клопаты аб заўтрашнім дні нашай прамысловасці, стварэнне неабходнай умовы для далейшага яе развіцця і бурнага росту.

Прайшло шэсць месяцаў вучобы ў школах фабрычна-заводскага абучэння. Яны падрыхтавалі кваліфікаваных рабочых масавых прафесій.

На долю Гайнаўскай школы ФЗА № 8 будаўнікоў выпала чэсць падрыхтаваць 400 чалавек рабочых масавых прафесій: рамшчыкаў, станочнікаў, сталяроў, слесараў, вадаправодчыкаў і ацяпленцаў.

Пад кіраўніцтвам вопытных майстроў вучні школы авалодалі неабходнымі ведамі, патрэбнымі ў іх рабоце. Праз некалькі дзён яны папоўняць рады рабочых прамысловасці. Яны прыедуць на прадпрыемствы высокакваліфікаванымі рабочымі, з грунтоўнымі тэарэтычнымі і практычнымі ведамі.

Шэсць месяцаў назад вучні распачалі вытворчае абучэнне ў светлых, добра абсталяваных майстэрнях з неабходнымі інструментамі. Абучэнне праводзілі высокакваліфікаваныя майстры. Некаторыя з іх, як тт. Болаз і Кручкоўскі, маюць за сваёй спіной стаж інструктарска-выкладчыцкай работы па 15 — 20 год. Гэта сапраўды майстры свайё справы, выдатныя выкладчыкі-выхавацелі.

З вялікай любоўю і жаданнем вучні набылі прафесіі, даручаныя ім заданні выконвалі чотка і акуратна. Вучні Жукоўскі Іосіф, Кішко Міхаіл, Руцкі Канстанцін, Майсак Нікалай і інш. яшчэ нядаўна былі пастухамі. Аляксей Клюкач гаворыць:

— Я меў раней кваліфікацыю — хадзіць за панскай жывёлай. Мяне лічылі пастухом і больш нічым. А вось тут, у школе, як мы многа паспелі! Мы набылі кваліфікацыю. Выпускная камісія прысвоіла нам 4—5—6-- разрады.

— Добра, вельмі добра мець кваліфікацыю, — гаворыць Нікалай Майсак.

За час вучобы вучні набылі кваліфікацыю рамшчыкаў, станочнікаў, слесараў, ацяпленцаў і г. д. З 29 рамшчыкаў атрымалі 7-ы разрад 18 чалавек, 6-ы разрад — 10 і 5-ы разрад — І. Слесары-вадаправодчыкі здалі іспыты на шосты разрад 6 чалавек, на пяты—12 і на чацверты — 13. Як у час работы ў майстэрні, так і на заводзе вучні 5-й групы Калюта Васіль, Дубіна Васіль, Чыруп выконвалі нормы кадравых рабочых на 120—140 процантаў.

Групай вучняў вадаправодчыкаў пракладзен вадаправод у памяшканні школы і пральні.

Многае зрабілі ацяпленцы. Яны пабудавалі ацяпляльную сістэму ў школьных майстэрнях.

Рад складаных заказаў выканалі сталяры. На імя школы паступаюць добрыя водгукі ад спажыўцоў нашай прадукцыі.

За час вучобы вучні прайшлі і асвоілі рад вытворчых працэсаў. Рамшчыкі вывучылі пілараму, узаемадзеянне яе частак, навучыліся самастойна вайстрыць і ўстанаўліваць пілы, рэгуліраваць падачу распілоўкі, выпраўляць непаладкі ў рабоце рам.

Добра азнаёміліся з пільнымі станкамі і навучыліся ўстанаўліваць пілы і станочнікі. Яны самастойна праводзілі ўстаноўку піл і працавалі імі.

Група вадаправодчыкаў і ацяпленцаў навучылася ўстанаўляць усе віды ўнутранага ацяплення, напорныя бакі, пабудову ўборных, умывальных пакояў, пракладаць вадаправод. Акрамя праграмных работ, вадаправодчыкі і ацяпленцы азнаёміліся з работай кавальскага цэха. Кожны з іх самастойна зрабіў адкоўку гаечных ключоў, пласкагубцаў шчыпцаў. Ацяпленцы выканалі рад работ для патрэб школы. Яны зрабілі сушылку, вёдры, бачкі для піццявой вады.

Вялікі аб'ём тэарэтычных ведаў і практычнай работы прайшлі нашы сталяры. Ад выпрацоўкі такіх простых рэчаў, як табурэтка, скрынка, яны сталі вырабляць і такія складаныя рэчы, як сталярскія вярстакі, прыгожыя канцылярскія сталы, шафы. Заказаў яны выканалі на суму 48 тысяч рублёў. Кожны вучань прайшоў работы па вязцы аконных і дзвярных пераплётаў.

Вучні школы за перыяд вучобы набылі неабходныя вытворчыя навыкі. Дакладна к вызначанаму часу, адпаведна раскладу, усе яны на сваіх рабочых месцах правяраюць якасць інструментаў, якімі працуюць. Хаваюць інструмент у спецыяльна вызначаных месцах. Знайшоўшы дэфект у ім, вучні самастойна яго ўстраняюць. Вучні сталі дысцыплінаванымі, перасталі без дазволу майстра адлучацца.

Заняткі ў майстэрнях праходзілі па дакладна распрацаванаму графіку, адпаведна праграмы. Начальнік майстэрань для кожнай групы складаў графік на 6 дзён наперад, які затым абмяркоўвалі на нарадах інструктараў. Пасля гэтага вучні атрымоўвалі яго на рукі. Кожны вучань ведаў загадзя, што ён будзе рабіць у бліжэйшыя дні.

У школе быў заведзен такі парадак, што кожны вучань пасля работы ўбіраў сваё рабочае месца, аглядаў інструмент. Усю ўборку ў майстэрнях праводзілі самі вучні.

З 15 мая пачаліся выпускныя іспыты. Напярэдадні мы правялі агульны сход, дзе было падрабязна расказана, як будуць праходзіць іспыты. Усе вучні перажывалі радаснае хваляванне ў гэтыя дні. Кожны з іх жадаў хутчэй атрымаць пуцёўку ў жыццё.

Раніцай 15 мая яшчэ задоўга да пачатку іспытаў усе вучні былі ля сваіх рабочых месц. Паўсюды ішлі ажыўленыя гутаркі. Група выдатнікаў, якіх мы асвабадзілі ад выпускных іспытаў, дала згоду ўдзельнічаць у іспытах, выказаўшы жаданне здаць на разрад вышэй.

Роўна ў дзевяць гадзін камісія пад старшынствам дырэктара лесазавода імені Варашылава тав. Васіленка прыступіла да работы. На чарзе падыходзячы да кожнага вучня, камісія ўручала заданне з указаннем работы, якія ён павінен выканаць, вызначала час для гэтага. Дружна прыступілі вучні да работы, каб зрабіць яе за кароткі тэрмін і добраякасна.

Усе выкананыя заданні камісіяй былі ацэнены на «добра» і «выдатна». Вучні Казлоў Владзімір, Булавецкі Антон, Казёл Павел, Дымар Нікалай зрабілі сталы выключна акуратна. Паглядзеўшы на іх прадукцыю, можна падумаць, што па гэтай спецыяльнасці яны працавалі ўжо многа год. Камісія ўстанавіла ім шосты разрад. Майстэрскі, з густам зроблены партрэтныя рамкі вучнямі Пацяруха М., Грыгарук А., Майсак Н. і другімі.

Агульныя рэзультаты іспытаў, па заключэнню камісіі — добрыя. З трымаўшых іспыты 400 чалавек выдатныя адзнакі атрымалі 105, з якіх 50 камісія прызнала мэтазгодным выдаць пахвальныя граматы.

З сталяроў атрымалі шосты разрад 30 чалавек, пяты — 119, чацверты — 122, трэці — 7; станочнікі: пяты разрад 18— чацверты — 14; рамшчыкі: 7 разрад — 18, шосты — 10, пяты — адзін. Слесары-вадаправодчыкі: шосты — 6, пяты— 12, чацверты—13; ацяпленцы: шосты— 5, пяты — 13, чацверты—12.

Усяго па школе 7 разрад атрымалі 18 чалавек, шосты, — 51, пяты — 163, чацверты — 161, трэці — 7. Гэтых поспехаў наша школа дабілася дзякуючы клопатам партыі і ўрада, якімі яны акружылі маладыя працоўныя рэзервы. Былі ўсе ўмовы для нармальнай работы. Абучэнне вучняў праходзіла непасрэдна на вытворчасці, дзякуючы чаму ўжо ў працэсе навучання яны ўдзельнічалі ў выкананні дзяржаўных заданняў, набывалі канкрэтныя навыкі практычнай работы.

Вучні Гайнаўскай школы чакаюць як бы хутчэй папасці на вытворчасць і сваёй чэснай добрасумленнай працай аддзякаваць партыі і ўраду за іх клопаты аб моладзі нашай краіны.

С. Н. Корхаў,
дырэктар Гайнаўскай школы будаўнікоў № 8.

Вайна ў Еўропе, Афрыцы і Азіі

ДЗЁННІК ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯЎ

На англа-германскім фронце — нязначная актыўнасць авіяцыі. Германскія самалёты прадпрынялі налёты на англійскія судны. Невялікі лік германскіх самалётаў нерасек англійскае ўзбярэжжа.

Днём 28 мая, перадае агенцтва Райтэр, англійскія бамбардыроўшчыкі прадаўжалі пошукі германскіх кабатажных суднаў. У ноч на 29 мая невялікае злучэнне англійскіх бамбардыроўшчыкаў падвергла бамбардыроўцы аб'екты ў Паўночна-Заходняй Германіі.

* * *

У басейне **Міжземнага мора** найбольш жорсткія баі па-ранейшаму адбываюцца на востраве Крыт. 29 мая, перадае Германскае інфармацыйнае бюро, германскія войскі занялі горад Геракліон, размешчаны на паўночным беразе вострава Крыт; захвачаны таксама аэрадром і порт гэтага горада. У заходняй частцы вострава, паведамляе агенцтва Райтэр, англійскія войскі пад націскам немцаў, зноў атрымаўшых вялікія падмацаванні, адышлі на пазіцыі на ўсход ад заліва Суды. У другім паведамленні агенцтва Райтэр указваецца, што колькасць германскіх войск, дастаўленых паветраным шляхам на востраў Крыт, складае 30 тысяч чалавек. Становішча на Крыце, гаворыцца далей у гэтым паведамленні, вельмі сур'ёзнае.

Актыўны ўдзел у баях на востраве Крыт прымае авіяцыя ваюючых старон. Германскія самалёты, паведамляе агенцтва Стэфані, падверглі бамбардыроўцы скапленні англійскіх войск ля Харасфакіон. Англійская авіяцыя бамбардыравала апорныя пункты немцаў на востраве Крыт.

У Паўночнай Афрыцы, у раёне Тобрука і ля Солума, адзначаюцца, згодна зводкі італьянскага камандавання, дзеянні артылерыі і патрулёў. У камюніке англійскага камандавання ўказваецца, што ў сектары Тобрука англійскія войскі прасунуліся ўперад і палепшылі свае пазіцыі. На лівійска-егіпецкай граніцы, перадае спецыяльны карэспандэнт агенцтва Рэйтэр, немцы занялі лінію фронта, якая бярэ свой пачатак ад пункта, размешчанага прыблізна ў 3 кіламетрах на ўсход ад Солума. Найбольш важныя пазіцыі германскіх войск знаходзяцца ля перавала, размешчанага ля адкосу ўзбярэжжа, блізка ад Солума і Сідзі-Сулеймана. Солум, у якім асталося толькі некалькі пашкоджаных будынкаў, заняты немцамі.

Ва Усходняй Афрыцы, у Абісініі, прадаўжаюцца дзеянні англійскіх войск супроць асобных італьянскіх атрадаў.

* * *

У Іраку асноўныя баі разгортваюцца на заходнім фронце, у раёне паміж Рамадзі і Рутба. У гэтым раёне, гаворыцца ў іракскай зводцы, адбыўся жорсткі бой, у часе якога англічане страцілі 300 чалавек забітымі і раненымі.

Як перадае бейруцкі карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс, асобы, якія прыбываюць з Ірака, сцвярджаюць, што аперацыі іракскіх войск амаль спыніліся з-за недахопу боепрыпасаў і авіяцыйнага бензіна. Іракскія войскі не змогуць, відаць, атакаваць англічан. Калона англійскіх войск, піша далей карэспандэнт, быстра прасоўваецца ад Рутбы да Рамадзі, сустракаючы толькі нязначнае супраціўленне раздробненых іракскіх атрадаў. Асноўныя іракскія сілы астаюцца ў Рамадзі, бо 6 тысяч англічан прадаўжаюць утрымліваць аэрадромы Хабані і Сінальдабана.

30 мая. (ТАСС).

АГЛЯД ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯЎ З 22 ПА 28 МАЯ

Прайшоўшы тыдзень характарызуецца ўпорнымі баямі брытанскіх і грэчаскіх войск з германскімі авіядэсантнымі атрадамі на востраве Крыт. Высадка парашутнага і авіяцыйнага германскага дэсанта на Крыце пачалася 20 мая.

19 мая германская бамбардыровачная авіяцыя бамбардыравала аэрадромы і парты Крыта; раніцой 20 мая была выкінута на аэрадром Малемі першая група парашутыстаў колькасцю прыкладна ў 1.500 чалавек, якая захваціла некалькі населеных пунктаў і аэрадромаў у заходняй частцы вострава. З 20-ж мая пачалася высадка дэсантных часцей з транспартных самалётаў і планераў. Як паведамляе замежны друк, на перакідку авіядэсантнай дывізіі ў 7.000 чалавек немцам патрабавалася два дні; з 22 мая пачалася, як відаць, высадка другой авіядэсантнай дывізіі. Апрача высадкі вялікіх авіядэсантных часцей у заходняй частцы вострава, многа дробных груп германскіх парашутыстаў было скінута ў розных частках вострава (паблізу Каніі, Геракліона, Рэтымні). Іх задача заключалася ў тым, каб распыліць англійскія сілы, парушыць камунікацыі ў тылу англійскіх войск і затрудніць перакідку часцей з аднаго раёна ў другі.

Англійскія, новазеландскія і грэчаскія войскі аказваюць упорнае супраціўленне высаджваючымся германскім дэсантам. Як паведамляе агенцтва Юнайтэд Прэс, у саставе англійскіх механізаваных войск ёсць танкі і матарызаваная артылерыя. Гэтая акалічнасць мае вялікае значэнне, паколькі дазваляе англійскаму камандаванню быстра перакідваць магутныя агнявыя сродкі ў пагражаемыя раёны. Апрача англійскіх і новазеландскіх войск, на Крыце ёсць дзве грэчаскія дывізіі.

Хоць значная частка дробных груп германскіх парашутыстаў была быстра знішчана, усё-ж асноўнае ядро авіяцыйнага дэсанта, не гледзячы на панесеныя вялікія страты, сумела замацавацца. Атрымаўшы сільныя падмацаванні (па італьянскіх даных, на Крыце аперыруюць 26 тысяч германскіх салдат), германскія войскі адцяснілі англічан з іх пазіцый, занялі горад Канія і імкнуцца расшырыць захвачаны імі раён на поўдзень ад аэрадрома Малемі і ў напрамку заліва Суды, дзе ёсць адзіная зручная гавань для высадкі марскога дэсанта.

Масавая выкідка парашутыстаў у розных частках вострава і перакідка авіядэсанта ствараюць вялікія цяжкасці для абараняючагася, паколькі апошні вымушан распыляць свае сілы для абароны ўсёй тэрыторыі. Патрабуецца да дэталей прадуманая арганізацыя абароны і наяўнасць дастатковай колькасці быстраходных транспартных сродкаў, каб можна было быстра перакінуць у любы пагражаемы раён неабходную колькасць сіл. Патрабуецца вельмі старанная арганізацыя назірання і сувязі для таго, каб забяспечыць быстрае выяўленне выкінутых груп парашутыстаў, а таксама такая дыслакацыя войск на тэрыторыі і такі рацыянальны план перакідак воінскіх часцей у раёны прызямлення парашутыстаў, каб забяспечыць быструю ліквідацыю выяўленых груп. Відавочна, далёка не ўсе падобныя мерапрыемствы былі прадугледжаны англійскім камандаваннем у поўным аб'ёме; гэтым і можна аб'ясніць поспех германскіх авіядэсантных войск, утрымліваючых і прабуючых расшырыць плацдарм у заходняй частцы вострава. Англійскі друк і ваенныя кругі расцэньваюць становішча, створыўшаеся на востраве, як вельмі сур'ёзнае.

Значную ролю адыграла і тое, што англічане, не маючы аэрадромаў на Крыце, не змаглі проціпаставіць германскай авіяцыі сваю знішчальную авіяцыю. К таму-ж уся англійская бамбардыровачная авіяцыя базіруецца на Егіпет, што значна ўскладніла яе дзеянні супроць германскіх аэрадромаў.

Як перадавала лонданскае радыё, германская авіядэсантная дывізія мае ў сваім саставе чатыры батальёны, з іх два пяхотныя, адзін артылерыйскі і адзін разведчы. На ўзбраенні артылерыйскага батальёна знаходзяцца кулямёты, лёгкія горныя гарматы і проціта́нкавыя пушкі. Такім чынам, мяркуючы па гэтых даных, у авіядэсантнай дывізіі няма ні танкаў, ні палявой артылерыі сярэдніх калібраў.

Адсутнасць танкаў і дастаткова магутнай артылерыі затрудняе наступальныя дзеянні авіядэсантных часцей па расшырэнню захвачанага плацдарма. Перакідка танкаў і артылерыі па паветру з'яўляецца вельмі складаным мерапрыемствам. Такое ўзбраенне больш выгодна перакідваць марскім шляхам. Таму адначасова з паветраным дэсантам германскае камандаванне накіравала з паўднёвага ўзбярэжжа Грэцыі к Крыту вялікую колькасць лёгкіх суднаў не толькі з падмацаваннямі, але, відавочна, і з артылерыяй і танкамі. Некаторая колькасць лёгкіх германскіх танкаў перакінута, відавочна, марскім шляхам на востраў. Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, англійскі марскі флот да апошняга часу паспяхова адбіваў усе спробы немцаў перакінуць падмацаванні морам. Толькі за ноч на 22 мая ім быў знішчан адзін вялікі транспартны параход і каля 40 дробных суднаў, што цяжка адаб'ецца на стане германскіх авіядэсантных часцей.

Становішча праціўнікаў на лівійска-егіпецкай граніцы за прайшоўшы тыдзень істотна не змянілася. Актыўныя разведчыя дзеянні ў раёнах Солума і Капуцо сведчаць аб тым, што германа-італьянскія войскі, як відаць, рыхтуюцца да рашучых аперацый, але гэтаму перашкаджае наяўнасць у тылу германа-італьянскіх войск англійскага гарнізона ў Тобруку, які пагражае германа-італьянскім камунікацыям. Становішча англійскіх войск у Тобруку, відавочна, дастаткова моцнае, і да таго часу, пакуль англійскі ваенна-марскі флот зможа аказваць падтрыманне гарнізону Тобрука, узяць апошні будзе надзвычай цяжка. Па апошніх даных, германа-італьянскія войскі занялі праход Хальфайя, які знаходзіцца на паўднёвы ўсход ад Солума.

У Абісініі пасля ўзяцця англічанамі Амба-Алагі асталіся толькі два ачагі супраціўлення італьянскіх войск: у правінцыі Гала-Сідамо і ў раёне Джыма. Становішча італьянскіх войск, якія вядуць бой у гэтых раёнах у поўнай ізаляцыі ад метраполіі, цяжкае.

Капітан Н. АНДРЭЕЎ.

АНГЛІЙСКАЯ ЛІНІЯ ЎМАЦАВАННЯЎ АД АМАНА ДА СІРЫЙСКАЙ ГРАНІЦЫ

ЛІОН, 29 мая. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Гавас-ОФІ, англічане будуюць лінію ўмацаванняў ад Амана да сірыйскай граніцы. Каб паскорыць работы, яны прыцягваюць многа рабочых, якія заканчваюць будаўніцтва дарогі ў Сірыйскай пустыні.

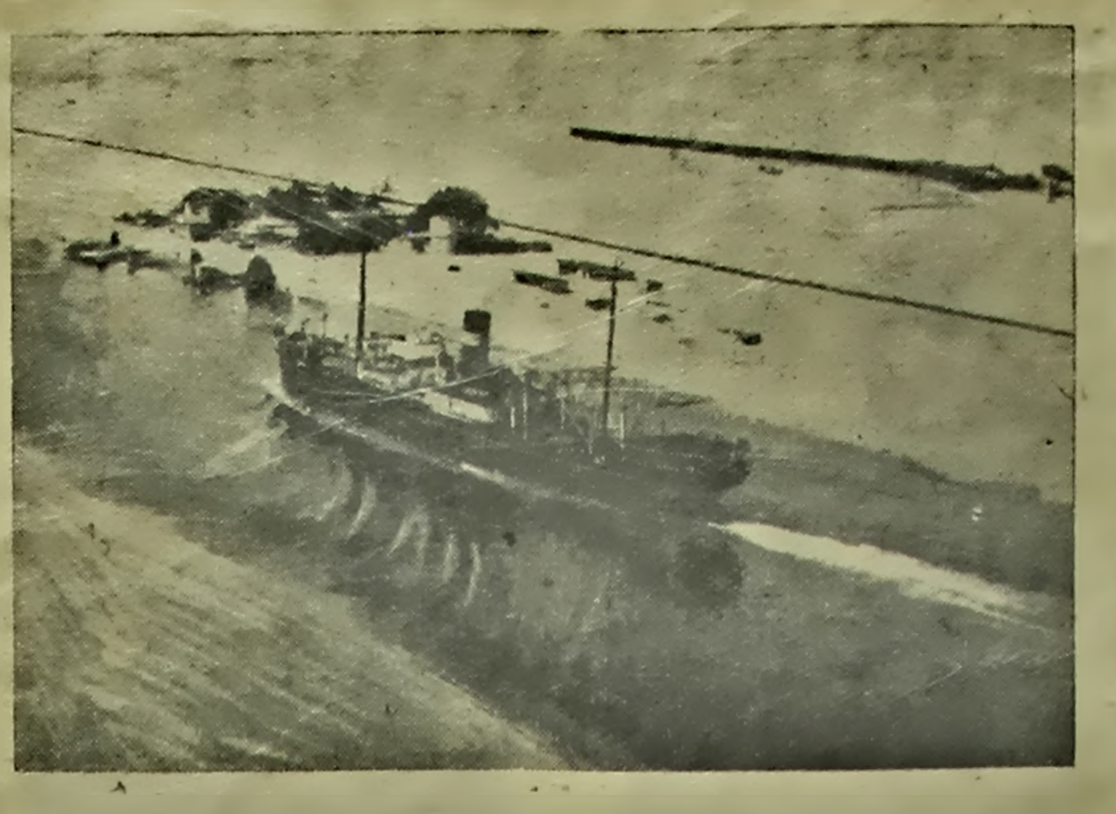

На здымку: Суэцкі канал, які злучае Міжземнае мора з Красным. Рэпрадукцыя з «Нацыянал Географік». Фота (ТАСС).

ПАДРАБЯЗНАСЦІ ВЫСАДКІ ГЕРМАНСКІХ ПАРАШУТЫСТАЎ НА КРЫЦЕ

ЛОНДАН, 30 мая. (ТАСС). Каірскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр перадае расказ англійскага афіцэра аб падрабязнасцях высадкі першага атрада германскіх парашутыстаў на аэрадроме Малемі (Крыт).

«Мы бачылі, як парашутысты—іх, мабыць, было каля тысячы—высадзіліся на гары,—расказвае гэты афіцэр.—На меншай меры 100 парашутыстаў былі ранены да таго, як яны прызямліліся, або адразу-ж пасля прызямлення. Яны былі апрануты ў зялёныя камбінезоны з засцёжкай «молнія». Усё гэта былі моцна складзеныя людзі, але, калі яны пападалі ў палон, яны дрыжэлі ад страху. Трое захвачаных у палон прасілі, каб іх расстралялі, гаворачы, што вайна ім абрыдзела. Адзін з палонных парашутыстаў быў хлопчык год 15. Парашутысты мелі пры сабе сумкі з шакаладам, печаннем, кофе і водкай. Мэта іх заключалася ў тым, каб дасягнуць вяршыні гары і захваціць аэрадром. Усе тыя, хто спусціліся ў даліну, былі быстра акружаны новазеландскімі войскамі. Пасля прызямлення парашутыстаў пачалі спускацца рознакаляровыя парашуты са скрынямі даўжыней прыблізна ў 10 футаў. У кожнай з іх знаходзіліся два аўтаматычныя ружжы, ручныя гранаты, проціта́нкавыя вінтоўкі, боепрыпасы, харчы, вада, біноклі, маленькія радыёапараты і нават траншэйныя мартыры. У кожнага парашутыста былі два сігнальныя ліхтары — чырвоны і белы. Чырвоны азначаў: «я заняў гэты пункт», белы — «арыентыруйцеся на мяне».

Далей афіцэр апісвае рукапашныя схваткі і штыхавы бой паміж імперскімі войскамі і парашутыстамі. На наступную раніцу, расказвае ён, прыбыў першы транспартны самалёт, высадзіў салдат і зараз-жа ўляцеў назад. Так працягвалася ўвесь дзень, і к вечару 10 такіх самалётаў, пашкоджаныя і гарачыя, ляжалі на зямлі. У гэты дзень на Крыт прыбыла 280 транспартных самалётаў, але на наступны дзень іх колькасць скарацілася да 66. Кожны самалёт высаджваў адпаго афіцэра і 16 салдат у поўным узбраенні. Яны, відаць, прыбывалі кожныя чвэрць гадзіны з 9 гадзін раніцы да 7 гадзін 30 мінут вечара.

Вакол аэрадрома ішоў жорсткі бой. Аэрадром пераходзіў з рук у рукі. Аўстралійскія войскі вялі штыхавы бой з выключнай адвагай. Частка аўстралійцаў была акружана, але ім удалося прарвацца і дасягнуць вяршыні гары. Новазеландцы занялі шпіталь. Ім удалося ўтрымаць гэты будынак на працягу часу, дастаткова для таго, каб раненыя былі эвакуіраваны. Адзін атрад з трох афіцэраў і 66 салдат таксама прарваўся з акружэння і далучыўся да іншых часцей. У жывых асталося 49 чалавек.

НАРАДА РУЗВЕЛЬТА З ГАЛІФАКСАМ І КЕЙНСАМ

ЛОНДАН, 29 мая. (ТАСС). Паводле паведамлення вашынгтонскага карэспандэнта агенцтва Рэйтэр, учора Рузвельт дзве з паловіпай гадзіны раіўся з англійскім паслом Галіфаксам і англійскім эканамічным экспертам Кейнсам. Абмяркоўваліся пытанні амерыканскай ваеннай прамысловасці і агульнага эканамічнага становішча. Галіфакс заявіў, што далейшыя меры па абароне гандлёвых суднаў, якія накіроўваюцца ў Англію, не абмяркоўваліся.

ДАСТАЎКА АМЕРЫКАНСКАГА ЎЗБРАЕННЯ НА БЛІЖНІ ЎСХОД

НЬЮ-ЙОРК, 29 мая. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Асошыэйтэд Прэс, звыш 20 амерыканцаў на Бліжнім Усходзе дапамагаюць англічанам пры прыёме амерыканскіх самалётаў, танкаў і іншага механізаванага ўзбраення. Нядаўна на Бліжні Ўсход прыбылі амерыканскі генерал-маёр Роўэл і капітан Дайер. Не гледзячы на цяжкасці вытворчасці і перавозкі, на Бліжні Ўсход за апошні час прыбываюць вялікія партыі англійскага і амерыканскага ўзбраення.

ПЕРАКІДКА АМЕРЫКАНСКІХ ВОЙСК У ПАРТОРЫКА

НЬЮ-ЙОРК, 29 мая. (ТАСС). Афіцыяльна аб'яўлена, што 61-я дывізія амерыканскай арміі колькасцю ў 15 тысяч чалавек у бліжэйшыя дні адправіцца ў Парторыка для ўдзелу ў манеўрах.

У часе манеўраў, якія праводзіліся ў жніўні мінулага года, афіцыяльныя прадстаўнікі арміі заявілі, што гэта дывізія па аснашчэнню з'яўляецца лепшым злучэннем арміі.

Знамянальна, піша «Нью-Йорк геральд трыбюн», што цалая ўзорная дывізія адпраўляецца ў раён, у якім абарона ЗША значна ўмацняецца. Газета падкрэслівае, што востраў Трынідад і Брытанская Гвіяна знаходзяцца на параўнаўча невялікай адлегласці ад Парторыка.

ЭКАНАМІЧНЫЯ ЗАТРУДНЕННІ НАРВЕГІІ

ОСЛО, 29 мая. (ТАСС). Як паведамляюць газеты, нарвежскія ўлады выдалі распараджэнне аб спыненні работы на ўсіх прадпрыемствах тэкстыльнай прамысловасці з 23 чэрвеня па 16 жніўня. Распараджэнне пашыраецца на ўсе бавоўняныя, шарсцяныя, прадзільныя і ткацкія фабрыкі, трыкатажныя прадпрыемствы і фабрыкі па вырабу і апрацоўцы ваты. Швейным фабрыкам на працягу ўказанага тэрміну забаронена скарыстоўваць тканіны, выраблямыя з розных відаў тэкстыльнай сыравіны. Дэпартамент сацыяльных спраў у сувязі з гэтым апублікаваў паведамленне, у якім гаворыцца: «Прымусовая астаноўка фабрык звязана з рэзкім змяншэннем запасаў сыравіны. Астаноўка прадпрыемстваў летам дапаможа забяспечыць іх работу на працягу больш цяжкіх зімовых месяцаў, але і ў гэтым выпадку запасаў сыравіны хопіць толькі да студзеня».

Спыненне работы тэкстыльнай прамысловасці, несумненна, прывядзе да астаноўкі ўсіх прадпрыемстваў швейнай прамысловасці, якія ўжо зараз працуюць няпоўны тыдзень. Указанае распараджэнне пашырыцца на 100.000 рабочых. Прадпрыемствы скураной і абутковай прамысловасці працуюць зараз толькі 3—4 дні ў тыдзень.

МЯРКУЕМАЕ ПАВЕЛІЧЭННЕ ПАДАТКАЎ У ТУРЦЫІ

АНКАРА, 30 мая. (ТАСС). У сувязі з павелічэннем расходнай часткі бюджэта 1941 года ўрад прадставіў у меджліс праект закона, які прадугледжвае значнае павышэнне старых падаткаў і ўвядзенне новых. Згодна гэтага закона павялічваецца падаходны падатак, гербавы збор, падатак на жывёлу, акцыз на спіртныя напіткі, на тканіны, абутак, кофе, чай, папяросы, гумавыя вырабы, пражу і рад іншых тавараў. Уводзяцца новыя падаткі на соль, раслінныя масла, цэглу, цэмент, чарапіцу, а таксама зборы з паштовай і тэлеграфнай карэспандэнцыі і т. п.

ХАРЧОВЫЯ ЗАТРУДНЕННІ У ФІНЛЯНДЫІ

ХЕЛЬСІНКІ, 30 мая. (ТАСС). Як паведамляюць фінляндскія газеты, з 1 чэрвеня норма выдачы хлеба ў Фінляндыі скарачаецца на 25 процантаў. У сучасны момант на аднаго чалавека ў дзень выдаецца 300 грамаў хлеба. Норма выдачы мяса з таго-ж чысла скарачаецца на 50 проц. і будзе складаць няшмат больш поўкілограма ў месяц на чалавека.

ГАЗЕТА «ПЕШТ» АБ БЕСПРАЦОЎІ У БУДАПЕШЦЕ

БУДАПЕШТ, 30 мая. (ТАСС). Паводле паведамлення газеты «Пешт», у апошні час у Будапешт прыбывае многа людзей з правінцый у пошуках заработку. За апошні год у горад прыбыла 40 тысяч чалавек.

Сяляне, прыбываючыя ў Будапешт, знаходзяць работу толькі на кароткі час, а затым астаюцца без усякага заработку.

АНГЛІЙСКІЯ ДАНЫЯ АБ СТРАТАХ ГАНДЛЁВЫХ ФЛОТАЎ ГЕРМАНІІ І ІТАЛІІ

ЛОНДАН, 29 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што, па заяве афіцыяльных кругоў, з пачатку вайны і да сярэдзіны мая германскі і італьянскі гандлёвыя флоты страцілі 561 судна агульным водазмяшчэннем у 2 мільёны 873 тысячы тон. Гэтыя судны былі патоплены і захвачаны, або затоплены сваімі-ж камандамі. З гэтага ліку германскі флот страціў 346 суднаў агульным танажам у 1 мільён 773 тысячы тон.

Адказны рэдактар Г. Т. МІНЧУКОЎ.

1941 — 42 вучэбны год.

БРЭСЦКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ МУЗЫКАЛЬНАЕ ВУЧЫЛІШЧА

АБ'ЯЎЛЯЕ НАБОР

на наступныя аддзелы:

Раяль, скрыпка, альт, віяланчэль, контрабас, флейта, габой, кларнет, фагот, труба, валторна, труба і трамбон, пенне, домра, мандаліна, балалайка, гітара.

Тэарэтычны аддзел.

Музыкальнае вучылішча рыхтуе: выканаўцаў і выкладчыкаў на ўсіх музыкальных інструментах, вакалістаў, выкладчыкаў у дзіцячых музыкальных школах і кіраўнікоў музыкальнай самадзейнасці. Тэрмін абучэння 5 год. Закончыўшыя поўны курс музыкальнага вучылішча накіроўваюцца на самастойную прафесіянальную работу.

ПРАВІЛЫ ПРЫЁМУ

1. У музыкальнае вучылішча прымаюцца грамадзяне Саюза ССР абодвух полу ва ўзросце ад 16 да 25 год (на вакальны аддзел ад 18 год, пры наяўнасці сфарміраваўшагася голасу), маючыя агульную адукацыю ў аб'ёме сямі класаў агульнаадукацыйнай сярэдняй школы.

Паступаючыя падвяргаюцца экзаменам па наступных прадметах:

1. Спецыяльнасці і муз. тэарэтыч. прадметах.
2. Гісторыі народаў СССР, 3. Рускай мове і літаратуры, 4. Беларускай мове і літаратуры.

Выпускнікі сярэдняй школы ад экзаменаў па агульных прадметах вызваляюцца.

Прыём заяў па 15 жніўня 1941 года.

Экзамены адбудуцца з 15 жніўня па 25 жніўня.

Заявы падаваць на імя дырэктара з прыкладаннем наступных дакументаў: аўтабіяграфіі, трох фотакартачак, метрыч. выпіскі, дакумента аб адукацыі, даведкі аб стане здароўя.

Навучанне бясплатнае, назначэнне стыпендый вытвараецца на аснове пастановы СНК СССР ад 12 кастрычніка 1940 года.

ДЫРЭКЦЫЯ.

ДА ВЕДАМА ЎСІХ КІРАЎНІКОЎ І ГАЛОЎНЫХ БУХГАЛТАРАЎ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ І ЎСТАНОЎ

У сувязі з прадстаячым першым тыражом па пазыцы Трэцяй пяцігодкі (выпуск 3-га года) 7 — 8 чэрвеня г/г. у гор. Петразаводску ўсе аблігацыі гэтай пазыкі не пазней 5 чэрвеня павінны быць уручаны на рукі падпісчыкам.

Аблігацыі набыўшым падпісчыкам павінны быць высланы ў іх адрас каштоўным пісьмом. Прадпрыемствы і ўстановы, поўнасцю закончыўшыя раздачу аблігацый падпісчыкам, абавязаны неадкладна здаць рахункі, па ўстаноўленай форме, у ашчадныя касы. Нераздадзеныя аблігацыі не пазней 5 чэрвеня павінны быць пры імянных спісах здадзены ў ашчадныя касы.

Асобы, не здаўшыя нераздадзеныя аблігацыі ў ашчадныя касы, будуць прыцягвацца да адказнасці.

Брэсцкае абласное ўпраўленне дзяржпрацашчадкас і дзяржкрэдыту.

Брэсцкай аблпракуратуры ПАТРАБУЮЦЦА кватэры і пакоі.

З прапановамі звяртацца па адрасу г. Брэст, вул. Гогаля 24, тэл. 4-93.

ГОРТЭАТР 3 — 4 ЧЭРВЕНЯ

Гастролі тэатра музыкальнай камедыі БССР

СІЛЬВА

Музыкальная камедыя ў 3-х дзеях, тэкст Міхайлава і Тамачэва.

Пастаноўка Геніна. Рэжысёр заслужаны артыст БССР Астахоў.

Дырыжор Постнікаў. Балетмайстар Кузнецоў.

Пачатак у 9 гадзін вечара.

Каса адкрыта з 12 да 3 гадз. дня і з 5 да 9 гадз. 30 мінут вечара.

СЁННЯ Ў КІНОТЭАТРАХ

Кінотэатр 1 МАЯ — ВЫПАДАК НА ВУЛКАНЕ. Пачатак сеансаў 6. 7.45 9.30. 11.15

Кінотэатр „КІМ" — ТАЯМНІЧЫ ВОСТРАЎ. Пачатак сеансаў 5. 7. 9. 11.

Брэсцкі гартоп даводзіць да ведама ўсіх грамадзян горада Брэста аб тым, што з 20 мая 1941 года

праводзіцца выдача паліўных талонаў на 1941-1942 г.

Парадак выдачы паліўных талонаў наступны:

1. Грамадзяне, якія пражываюць у камунальных кватэрах, атрымліваюць талоны ў сваім домаўпраўленні.
2. Грамадзяне, якія пражываюць у прыватных дамах, атрымліваюць талоны ў гартопе (Савецкая 49, уваход са двара).

Тэрмін выдачы талонаў да 20 чэрвеня 1941 года.

ДЫРЭКЦЫЯ ГАРТОПА.

Даводзіцца да ведама прафсаюзных і гаспадарчых арганізацый, што пуцёўкі ў Брэсцкі гарадскі піянерскі лагер можна набыць у гаркоме камсамола.

Заяўкі прымаюцца да 10 чэрвеня

ГК ЛКСМБ.

Хлебазаводу № 2 (Граеўка) ПАТРАБУЮЦЦА рабочыя наступных спецыяльнасцей: майстры, катальшчыкі, цеставоды і другія рабочыя.

З прапановамі звяртацца па адрасу: Брэст, Куйбышава 66, хлебакамбінат. Аддзел кадраў.

ПРАДАЕЦЦА ЭЛЕКТРАМАТОР пераменнага току, 300 вольт, магутнасць 5 конскіх сіл.

Даведацца можна па адрасу: г. Брэст, Куйбышава 17, кв. 3.

Тыраж 18000. Адрас рэдакцыі: Брэст, вугал Савецкай і Пушкінскай № 15 25 (2-гі паверх). Тэлефоны: адказнага рэдактара — 1-17, нам. адказнага рэдактара — 7-66, адказнага сакратара і аддзела пісем № 615. аддзелы: эканамічны, партыйны і прапаганды — 1-23 і начная рэдакцыя — 7-11. Друкарня ім. Варашылава. УД—1078